

Sic autem determinatis non est dictis de simpli-
 ceter leui et graui. **C** **N**ic. n. ignis semp leuis:
 et sursus fertur: terra autem et terrea omnia deorsus
 et ad medius. Itaque non propter paucitatem
 triangulorum ex quibus constare aiunt unum
 quodque ipsorum: ignis sursum ferri natus est.
 Quod quidem enim utique plus minus ferretur:
 et grauius utique esset ex pluribus ens trigonis.
 Nunc autem videtur contrarium. Quanto enim uti-
 que sit plus: leuius est: et sursus fertur velocius.
 Et a sursus autem deorsum paucus fertur citius
 ignis: multus autem tardius.

C Increpat eam per duas rationes: quarum scilicet ponit: cum dicit.
 Adhuc autem quoniam pauciora. Circa primum dicit quod cuius sit determi-
 natum de ipsis puta grauius et leuius in respectu. non est de-
 terminatum de graui et leui simpliciter: quia sunt priora secundum
 rationem illis: videmus. n. quod ignis maior et minor ex his: leuis est
 simpliciter et sursum mouetur non prohibetur. similiter et terra
 et ea que sunt terrea a deorsum grauius sunt simpliciter et deorsum
 mouetur et ad medius: nisi fuerit prohibens: quare manifestum
 est quod ignis non est natus moueri sursus propter paucitatem trian-
 gulorum: ex quibus dicitur ipsius componi. Si. n. corpus aliquod sit grauius
 et leuius multitudinem et paucitatem superficie: tunc illud quod est maius
 cum ex pluribus componatur grauius erit: et minus feretur sursus: de-
 orsus autem velocius. Ad id autem cum ex paucioribus sit leuius
 erit: et velocius feretur sursum. nunc autem trium apparet nobis
 ad sensum: quod n. ignis et ignea corpora maiora fuerint tan-
 to leuiora sunt et feruntur sursus velocius. Et quod n. ignis mi-
 nor fuerit: tanto citius feretur deorsum: et quod n. maiora fue-
 rint tanto velocius deorsum mouentur: et quod n. maiora tanto
 facilius pelluntur sursus: quod terra et ignis et alia huiusmodi non sunt gra-
 uia et leuia propter multitudinem et paucitatem superficiei
 rum solum. **C** Deinde cum dicit.

Adhuc autem quoniam pauciora quidem habes
 omogenea leuius esse dicunt: plura autem gra-
 uius. Aerem autem et aquam et ignem ex eisdem esse
 triangulis: sed differre paucitate et multitudine:
 propter quod hoc quidem ipsorum esse leuius:
 hoc autem grauius erit aliqua multitudo aeris que
 grauior aqua erit. Accidit autem totum contrarium.
 Semper. n. plus aer sursum feretur magis: et to-
 taliter quelibet pars aeris sursus feretur ex aqua.
 Hi quidem igitur hoc modo de leui et graui de-
 terminauerunt.

C Ponit scilicet dicens: quod adhuc quoniam secundum opinionem istorum
 corpus quod componitur ex paucioribus superficiebus ho-
 mogeneis leuius est: quod autem ex pluribus grauius: et aqua et aer
 et ignis sunt ex eisdem triangulis primis omogeneis in quos
 resoluuntur secundum plus et minus: et ideo aliquod ipsorum est leuius:
 aliquod autem grauius: ut dicunt. sequitur quod erit aliqua multitudo
 aeris que erit grauior aliqua aqua: aliqua. n. magnitudo aeris
 ex pluribus triangulis primis componitur quod aqua in mino-
 ri quantitate: nunc autem trium apparet nobis ad sensum. semper
 enim aer maior velocius sursum feretur et vltima quelibet pars ae-
 ris ex loco aque mouetur sursum: et aqua et quelibet pars
 aque ex loco aeris deorsum. ergo manifestum est quod gra-
 uius et leuius non determinatur multitudine et paucitate
 triangulorum: sic quidem igitur quidam determinauerunt
 de graui et leui. **C** Deinde cum dicit.

His autem non sufficiens visus est sic distingue-
 re: sed equidem existentes antiquiores ea que
 nunc etate magis nouiter intellexerunt de nunc
 dictis. Videtur. n. quedam mole quod est minor cor-
 porum entia autem grauiora: palam igitur quod non suffi-
 ciens dicere ex equalibus componi primis que
 eque grauius: equalia. n. utique essent mole. **C** **P**ri-
 ma autem et indiuisibilia superficies dicentibus ex
 quibus constat grauitatem habentia corporum inconue-
 niens dicere: quibus autem solida magis contingit
 dicere maius esse grauius ipsorum.

C Transit ad opiniones leucippi et democriti: quam primo
 ponit comparando ad eam que platonis: scilicet cum dicit.
 Necessarium autem apponere. Improbatur eam. Circa primum
 primo ponit opinionem ipsorum de grauitate comparando
 ad eam que platonis: scilicet cum dicit. Compositorum autem. Ponit opi-
 nionem eorum de leuitate. Circa primum dicit quod quibusdam aliis non
 videtur sufficiens esse sic determinasse de graui et leui. puta
 democrito et leucippo: qui antiquiores existens et prius veniens
 ad considerandum de eis magis nouiter. i. certi et circumspe-
 ctius dixerunt de ipsis que precedentes. Ponentes. n. prima prin-
 cipia corporum esse corpora quedam indiuisibilia et solida. huiusmodi so-
 lida venientia in compositionem aliorum dixerunt esse eam gra-
 uitatis et leuitatis in eis. Et quod certius dixerunt que preceden-
 tes apparet ex hoc. videmus. n. quedam corpora minoris quan-
 titatis existantia grauiora esse quibusdam maioris molis si-
 cut plumbum ligno: et terra que aqua. Et ideo manifestum
 est quod non est sufficiens dicere quod eque grauius sunt que ex
 equalibus primis componuntur secundum quantitatem: tunc enim
 equalia secundum quantitatem essent eque grauius. Dicentibus au-
 tem superficies indiuisibiles primas esse principia ex qui-
 bus componuntur habentia grauitatem secundum quod huiusmodi. contingit
 hoc inconueniens dicere quod est contra sensum. Illi autem qui dicitur
 corpora indiuisibilia solida sunt eam ipsius magis potest enita-
 re predictum inconueniens et magis assignare causas: propter
 quam quod est minus in quantitate contingit esse grauius aliqui. Isti. n. po-
 nunt eam corpora indiuisibilia grauitatem habentia. Illi autem
 superficies nullam partem habentes grauitatem. Et magis potest redde-
 re causas que minoris sunt quantitate aliquando grauiora sunt: sicut
 iam apparebit cum ponetur causa quam assignauerunt de leui-
 tate. **C** Deinde cum dicit.

Compositorum autem quoniam non videtur nunc
 unum quodque habere modum: sed multa grauiora
 videmus minoris mole entia: que admodum
 lana es. **C** Alteram eam putat: et dicit quod dicitur
 vacuum. n. interceptum alleniare corpora autem:
 et facere est quando maiora leuia: plus. n. habe-
 re vacuum: propter hoc enim et mole esse ma-
 iora composita multotiens ex equalibus soli-
 dis et minoribus. Totaliter autem et omnis cau-
 sam esse leuioris plus inesse vacuum. Dicunt
 quidam igitur hoc modo.

C Ponit opinionem de causa leuitatis dicens: quoniam nos vi-
 demus in corporibus compositis quod maiora vltima non sunt gra-
 uiora nec equalia secundum quantitatem: sed videmus multo minoris secundum
 quantitatem grauiora: que admodum es que lana: et plumbum que li-
 gnum. id est preter causas predictas crediderunt et dixerunt esse ali-
 am eam leuitatis puta vacuum interceptum. Cum. n. ponerent
 duo principia corporum compositorum: plenum. scilicet et vacuum: plenum
 dixerunt esse causam grauitatis: vacuum autem leuitatis. Et
 propter hoc contingit quod quod maiora sunt quantitate leuiora sunt

plus.n.habent vacuum interceptus: propter hoc.n. leuio-
ra sunt. Et etiā qz maiora multoties sūt ex equalibus soli-
dis: vel etiam minoribus. Et vlt causas leuitatis maioris
dnt esse vacuū inexistentis. Sic igitur isti enūclauerūt de
eo qd est graui⁹ ⁊ leuius. ¶ Deinde cum dicit.

25. ¶ Necessesse autem apponere sic determinanti-
14. bus non solum vacuum habere plus: si sit le-
uius: sed ⁊ solidum minus. Si enim excedat
tali analogia: non erit leuius: propter hoc ⁊
ignem esse aiunt leuiorē: quia plurimuz habet
vacuum. Accidet igitur modico igne multuz
aurū plus habens vacuū esse leuius: si nō ⁊ so-
lidū habebit multo plus: quare hoc dicēdū.

¶ Improbatur predictam opinionem: ⁊ primo ostendit qz
insufficiens est ⁊ indiget appositione: scdo cū dicit. Quidā
quidem igit: reprobatur eam qz falsa. In prima parte dicit
qz non est sufficiens dicere solidū in corporibus plus esse
cām grauitatis maioris: ⁊ vacuū plus maioris leuitatis:
sed necesse est apponere ⁊ determinare dicendo qz nō so-
lum plus de solido habere est causa grauioris: sed habere
plus de solido ⁊ minus de vacuo. Et etiam leuius non est
simpliciter qd plus habet de vacuo: sed cum hoc qz min⁹
habet de solido. Si.n. excedat a tali analogia: ita scilicet qz
non habeat minus de solido: sed etiam plus habet de va-
cuo: non erit tale leuius. Manifestus est enim qz dicunt
ignem esse leuiorem: qz plus habet de vacuo intercepto.
Si igitur non apponatur plus. s. minus habere de solido
sequitur qz multum aurum cuius plus habeat de vacuo in-
tercepto leuius erit igne modico: si non dicamus qz ignis
modicus plus habeat de solido: qd non videtur. hoc autē
inconueniens est. ergo apponendū est qd dictum est: qz cā
leuioris est non solum plus habere de vacuo: sed minus
de solido. ¶ Deinde cum dicit.

25. ¶ Quidam quidez igitur non dicentium esse
15. vacuum nihil determinauerunt de leui ⁊ gra-
ui: puta Anaxagoras ⁊ Empedocles. Qui
autem determinauerunt quidez non dicentes
autem esse vacuū nihil dixerunt propter quid
hec quidez simpliciter leuia: hec autēz grauia
corporū: ⁊ feruntur hec quidē semper sursum:
hec autem deorsum. Adhuc autē de eo qz que-
dam maiora mole entia leuiora corporib⁹ sint
minoribus: nihil recordati sūt: neque manife-
stum qualiter ex dictis confessa apparentibus
accidet dicere ipsos.

¶ Reprobat eam qz falsa est. Et primo resumit quedaz
dicta contra platonem cum accusatione ⁊ distinctiōe ma-
iorum: secūdo cum dicit. Necessariuz autem ⁊ de ignis le-
uitate ponit reprobationem. Circa primum dicit. qz qui-
dam eorum qui non posuerunt vacuum: sicut emp. ⁊ ana-
xagoras nihil oīno determinauerūt de graui ⁊ leui. Quidā
autē non ponentes vacuū sicut plato ⁊ sequentes ipsuz de-
terminauerūt de eis: non quidem ppter quid qdam sunt
simpliciter grauia: quedā sunt simpliciter leuia: ⁊ ppter
quid quedam simpliciter ferunt deorsum: ⁊ quedaz sim-
pliciter sursum: nec iterum recordati sunt: propter quam
cām quedā maiora sūt qz tates sint leuiora quibusdam
minoribus: nec etiam manifestum est ex dictis eoz quō
saluaret apparentia ad sensum. ¶ Deinde cum dicit.

25. ¶ Necessariuz autem ⁊ de ignis leuitate cau-
16. santibus multuz vacuum habere fere in eisdē

retineri difficultatibus. Adhuc quidez enim
habebit solidū alijs corporibus ⁊ vacuū plus.
Sed tamē erit quedā ignis multitudo in quo
solidū ⁊ plenu excedūt cōtenta solida in quadā
modica multitudine terre.

¶ Ponit reprobationem. Et primo ostendit qz eadez incō-
uenientia accidit istis que ⁊ platonē: scdo cū dicit. Incon-
ueniens autē ⁊ si ppter vacuū: declarat qdam ppria cōse-
qui ips. Circa primū primo tangit incōuenientia que ac-
cidūt istis si ponant solidū solum esse cāz grauis ⁊ leuis:
scdo cum dicit. Si autē dicit: que accidūt si apponatur va-
cuū. 3. cum dicit. Sed adhuc: ea que accidūt si apponatur:
sūt analogiā aliqz. In pma parte dicit qz dicētib⁹ cāz le-
uitatis ignis esse multum vacuū interceptum accidunt
eodem difficultates fere que ⁊ platonē: si.n. causa leuita-
tis ignis sit multum vacuum oportebit ipsum minus ha-
bere de solido ⁊ plus de vacuo qz alia corpora: sicut ta-
ctum fuit. continget esse qdam magnitudinem ignis ex
qua plenum excedit solida contenta: non.n. potest dici qz
solidum solum sit causa h⁹ aut etiāz grauitatis: sed tamē
qz contingit esse quandam magnitudinem ignis in qua
plenum excedit solida contenta in parua qz tate terre:
quare si solum sol. dum sit causa grauitatis ⁊ motus deor-
sum: magnus ignis grauior esset ⁊ velocius mouebit deor-
sum qz modica terra: hoc autem est inconueniens. ergo ⁊
primum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si autēz dicant ⁊ vacuū: quomodo deter-
minabunt simpliciter graue. Aut enī per plus
solidum habere: aut per minus vacuū. Siqui-
dem igitur hoc dicunt: erit quedaz multitudo
terre sic pauca: in qua soliduz erit minus qz in
magna multitudine ignis. Similiter autē ⁊ si
vacuo determinauerunt: erit aliqd leuius sim-
pliciter leui ⁊ lato semper sursum: quod fertur
semper deorsum: hoc autem impossibile: sim-
pliciter enīz leue semper leuius habētib⁹ gra-
uitatē ⁊ deorsum latis. Quod autē leuius non
semper leue propter dici ⁊ in habētib⁹ grauita-
tē alteruz altero leuius puta terra aquaz.

¶ Tangit inconueniētia que accidunt si apponatur vacu-
um cum solido dicens: qz si dicant qz non solum plenum
est causa leuis ⁊ grauis: sed etiāz vacuum: querendus est
ab ipsis propter quid determinabitur simpliciter graue
⁊ leue. vtrum per solidum plus aut per minus vacuū:
graue. s. ⁊ leue aut per oppositum. Si quidem igitur leue
determinetur per minus habere de solido continget: esse
multitudinem quandam terre adeo paucam qz in ipsa
erit minus de solido qz in magna qz tate ignis. Simili-
ter si determinetur per vacuū continget esse aliqz qz tate
terre magnitudine magnā in qua est plus de vacuo
qz in parua qz tate ignis. Quare sequetur qz parua terra
esset leuior magno igne: si quidez leue determinetur per
minus habere de solido. Et qz magna terra sit leuior ma-
gno igne si determinet leue p plus de vacuo. Cū igitur ignis
maior ⁊ minor sit leuis simplr: ⁊ terra grauis: erit aliqd
graue simplr: ⁊ qd fertur deorsum semper. ⁊ erit aliqd le-
ue simpliciter ⁊ qd semper mouetur sursum: simpliciter.n.
leue leuius est oib⁹ hntibus grauitatem ⁊ motum deor-
sum: qd autē est leuius aliquo nō est semper simpliciter le-
ue: qz leuius dicit aliqd altero in habentibus grauitatē:
sicut in terra ⁊ aqua: dicimus.n. aquam leuiorem terra.
ergo impoē est leue diffiniri per minus hntē d solido: aut

plus de vacuo. Eodē mō pōt pbari q̄ graue nō determi
net p plus de solido aut minus de vacuo. ¶ Deī cū dic.

¶ Sed adhuc neq̄ vacuuz analoguz habere
ad plenum sufficiens solvere dictā nunc dubi
rationez. Accidet enī z hoc modo dicentib⁹
similiter impossibile. In pluri enī igne z mi
nozi eandem habebit rationem soliduz ad va
cuū. Fertur autē velocius maior sursuz ignis
minore: z deorsum autem iterū similiter ma
ius aurū z plumbū. Similiter autem z alioz
vnumquodq̄ habentis gravitatem. Nō opoz
tebat autem hoc accidere: si quidem sic deter
minata sunt graue z leue.

¶ Tangit difficultatē que accidit si dicat̄ plenum z va
cum fm̄ aliquam proportionē esse causam p̄dictaz pas
sionū: dicēs. q̄ adhuc dicere q̄ plenu z vacuū inexiētia
fm̄ aliquam proportionē sunt cā p̄dictaz passionū: gra
uitatis quidē plus h̄e de solido z minus de vacuo: leuita
tis plus de vacuo z min⁹ de solido: nō sufficit ad remouē
dam dictam difficultatem inducentem dubitationem: si
.n. ista fm̄ rationem dictam sunt cā p̄dictaz passionum
sequitur impossibile sicut prius: q̄ apparet accipiēdo
q̄ in maiori igne z minori plenum z vacuum eandem p̄
portionem h̄nt: in effectibus. n. vnius ratiōis opz manere
principia eiusdem rōis z fm̄ rationē vnam: nūc autē vide
mus q̄ maior ignis velocius mouet sursuz q̄ minor: z
similiter maius auruz velocius deorsum q̄ minus. simi
liter apparet de plumbo z de vnoquoq̄ aliozum h̄ntium
gravitatem aut leuitatem: nūc autē non esset necesse acci
dere si plenum z vacuū fm̄ determinatam rationem eēt
causa gravitatis z leuitatis: in maiori. n. z minori igne sūt
fm̄ determinatam rationem: quare equaliter leuia etiaz
mouerentur sursuz equaliter: Similiter in maiori z mi
nozi auro: quare equalia essent in gravitate z mouerētur
sursuz equaliter: hoc autem falsum est z contra sensum:
ergo z primum. ¶ Deinde cum dicit.

16. ¶ Inconueniens aut graue z si propter vacu
17. um quidē sursuz ferunt: q̄ aut vacuū ipsum
non. Sed z si vacuum quidem sursuz natum
est ferri: deorsum aut plenum: z propter hoc
alijs causa lationis vtriusq̄z nihil de cōpositis
oportebat intendere propter quid hec quidez
leuia: hec aut graua corporz. Sed de his ipsis
dicere propter quid hoc quidē leue: hoc autēz
habet gravitatem. Adhuc autēz que causa nō
18. distare plenum z vacuuz. ¶ Irrationabile au
tem z regionē vacuo facere tanquā non ipsuz
regio quedā existens. Necessariū autē si quidē
mouetur vacuū esse ipsius quedāz locū ex quo
transmutat̄ z in quem. Adhuc autēz que mo
tus causa. Non. n. vtriq̄z vacuuz: non. n. ipsum
mouetur solum: sed z solidum.

¶ Tangit incōueniētia accidētia pprie democrito que
nō accidit̄ platonī: cōcludens ex dicto eius vnum incon
ueniēs ex quo deducit ad quinq̄ alia. Dicit igitur primo
q̄ preter rationem etiam inconueniens est si corpora mo
ueantur localiter sursuz propter vacuum interceptum
z ipsum vacuum fm̄ se illuc non moueatur: quia propter
vnumquodq̄ tale z illud magis: quare oportet vt vide

tur q̄ si feratur sursuz propter vacuum ipsum similiter
ferri. Si autē vacuū secundū se sursuz natuz est ferri z
plenum deorsum: z propter hoc sunt causa motus sursuz
z deorsum: in alijs non oportet multuz intendere circa cō
posita quare quedam sunt graua quedam autem leuia.
Illud. n. causa est motus in ipsis sursuz z deorsum z gra
uitatis z leuitatis: sed magis oportebat intēdere propter
quid hoc. i. vacuum leue sit: hoc aut. s. solidum graue. Ista
.n. non sunt manifesta ex se. Et hoc est primum inconue
niens quod sequitur ex primo. Secunduz autēz est: si va
cuum z plenum actu existentia sint causa passionum h̄z
que causa est q̄ non separantur ab ipsis sed manent: non
videtur posse assignari: ex quo. n. nō est aliqua alia forma
continens ea respectu cuius sint in potētia: sed manēt in
actu: nihil phibet ea separari ad regiones pprias: sic autem
non est s̄z Aristotelē de indiuisibilib⁹ in mixto. non. n. in
sunt actu sed in potentia respectu forme mixti continen
tis ea z phibentis ea separari. Tertium autē inconueniēs
tangit dicens q̄ etiā irrationabile est vacuo assignare lo
cum in quo moueatur. Si. n. assignet̄ ei locus sicut neces
se habēt ex dictis suis: cum vacuuz sit locus quidem sine
corpore: sequitur loci esse locum: q̄ est incōueniēs. Quar
tum tangit dicens: q̄ adhuc si vacuum moueatur fm̄ lo
cum: oportebit esse locum aliquem in quē transmutetur
z a quo: z ipsa esse cōtraria: q̄ est impossibile cū vacuum
infinitū sit: z totum comprehendat. Quintum tangit di
cens: q̄ adhuc querenduz est que sit causa motus simpli
citer. oportet. n. aliq̄z dare: sicut nos dicimus naturaz que
sit causa motus per hoc q̄ mouetur sicut ipsi ponūt: hoc
autē nō potest esse vacuū solum: q̄ ipsum solum nō moue
tur: sed ēt plenum: z aliaz aliq̄z non ponunt. ergo inconue
niens ponunt. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Similiter autēz accidit z vtriq̄z si aliq̄tis ali
19. us determinat magnitudie z paruitate faciēs
grauiora z leuiora altera alteris z alio quocū
q̄ modo assignans. Solam autē eandem mate
riam omnibus reddens: aut plures quidez cō
trarias aut solum.

¶ Reprobat tertiā opinionē q̄ per alia q̄dam dedit cāz
grauis z leuis. puta magnitudinem z paruitatem z mate
riam vnam aut contrarias. Et primo proponit: secūdo cū
dicit. Una q̄dez. n. p̄sequit̄ iprobādo. Dicit igit̄ q̄ eo
dē modo accidunt difficultates sigs aliter determinet gra
uiora z leuiora altera alteris q̄ dictum sit. puta magnitu
dine z paruitate: absolute: vel alio quocūq̄z principio: pu
ta raritate z densitate: dum tamen eandem materiā: aut
plures contrarias dicant esse omnium grauium z leuiuz:
vnam quidem sicut ponentes aerem aut aq̄z aut aliquid
inter hoc: plures autem sicut ponentes terram z ignē aut
rarum z densum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Una quidem. n. existēte nō erit simpliciter
graue z leue: quēadmodum ex trigonis cōsti
tuentibus. Cōtrarias autē quēadmodū qui va
cuum z plenu nō erunt intermedia simpliciter
grauiū z leuiū: propter quā causam grauiora
z leuiora inuicē z eoz que simpliciter sunt.

¶ P̄sequitur improbando. Et primo tangit inconue
nientia accidentia ponentibus cām grauis z leuis mate
riam vnaz vel plures. sc̄do cuz dicit. Magnitudine autē.
ea que accidunt ponentibus magnitudinez z paruitatē.
In prima parte dicit q̄ si principium materiale vnu exi
stens fuerit causa grauis z leuis: puta aer vel aqua vel in
termediū sic etiā dnt̄ cāz assignātes ex trigonis vt ploni

videtur: non erit simpliciter graue vel leue. Si. n. vna nā est: et ipsa sit grauis tollet leue simpliciter: si autem leuis graue simpliciter: vnus. n. non est causa nisi vnus primo: Si autē plā pncipia mālia dīa sint vacuū et plenu: aut rarum et densius q̄ sint cā grauis et leuis nō erit assignare cāz pp quā corpa itē media simplr grauiū et leuiū qdam sint leuioza qdā grauiora adiūce: qz nec pnt assignare cāz simpliciter grauis et leuis. Nō. n. dant cām pp quā vacuū aut rarū sint leuia simpliciter: dīa at grauia. nec pnt yti rōe. itē nō erit assignare cām pp quā eoz q̄ sūt simplr grauia vnū est graui⁹ altero: puta maior pars terre q̄ minor: min⁹. n. graue opz hēre aliqd d cā leuitatis: nec pp quā cāz eoz que sunt simplr leuia vnum est leuius alio similiter.

Deinde cum dicit.

20. **C** Magnitudine autē et paruitate determinare ficto assimilatur maxime eorum que prius. Quod autē cōuenit secundū vnūquodq̄ facere differentias quatuor elementorum: certius habet ad eas que ante dubitatōes.

Improbatur opiones determinatiū graue et leue magnitudie et paruitate. Et pmo ipsas pponit. 2º cū dicit. Unā autem: psequit. In pma pte dicit q̄ dicere graue et leue determinari magnitudie et paruitate. puta grossa vel subtili partialitate vnā mām supponendo fictio magis videt q̄ aliqd p̄dictoz. Qd. n. s̄ vnā mām opionē ptingit facere q̄tuor differentias eoz. s. graue simplr: leue simplr: et graue in respectu: et leue in respectu: cert⁹ et circūspecti⁹ h̄z ad eas. i. in eis q̄ an dubitatōes: possunt. n. aliq̄liter assignare q̄tuor dīas elementorum. Deinde cū dicit.

21. **C** Unas autem facere naturam magnitudie differentiu necessarius hoc ipsuz accidere vnā facientibus materiis. Et neq̄ simpliciter esse nihil leue neq̄ latum sursum: sed aut deficiens aut extrusum.

Profertur iprobatio. Et pōit rōes duas. scđam cū dicit. Et multa pua. In pma pte dicit q̄ dicētib⁹ vnā magnitudinem eē cām grauis et leuis differentiu iūce: necesse est accidere eadē icōueniētia faciētib⁹ mām vnāz q̄ tacta sunt pri⁹. s. nihil eē leue simplr: nec motus sursum: aut nihil graue simplr et latū deorsum. Dia. n. habebūt inclinationez ad motū vnū: si qdēz hnt pncipiū vnū: et sunt nā vnā s̄z eos: et si oīa hnt inclinationē ad motū deorsum nihil feref sursum nā: sed oīa q̄ vident ferri sursum mouebunt tardādo et desinēdo sicut p̄iecta: qdā aut sic extrusa a grauiorib⁹: Sicut si oīa habeāt inclinationē ad motū sursum: nā nihil ferf deorsum nisi deficiens aut extrusum et simplr p violētia: hoc aut icōueniēs est. ḡ et p̄mūz. Deinde cum dicit.

22. **E**t multa pua paucis magis grauiora esse. Si autem hoc erit accidet multū aere et multum igne aqua esse grauiorez: et terra pauca: hoc autē est impossibile. Que qdēz igit ab alijs dicta: hec et hic dicunt modo.

Ponit scđam rōem dicēs: q̄ adhuc multa pauca: hoc est primaz p̄tium paucis magnis. i. grossarum partium grauiora erūt. Ex quo. n. ex eadem nā sunt multa parua: partiu cum his q̄ magnaz eadē inclinationem habebūt ad motū multa pauca sicut pauca magna. Si autē hoc est verum: sequit q̄ multus aer et mult⁹ ignis grauiora sunt terra i parua q̄titate: hoc autē est falsum et cōtra sensum. ḡ et p̄m. Que igit dicta sunt ab alijs de graui et leui hec sūt.

23. **C** Nos autē dicimus primum determinantes de quo maxime dubitant quidā: propter quid

hec quidem sursum feruntur: hec autē deorsum corporoz semper secundū naturā. Hec autē et sursum et deorsum. Post hec autē de graui et leui et accidentibus circa hec passionibus propter quā causaz vnūquodq̄.

Distat phus psecutus ē opiones alioz de graui et leui disquirēdo de eis: itēdit nūc de terminare de eis fm intētionē suaz. Et circa hoc primo p̄mittit intētionē suā et ordinē cōsiderādi. Scđo cū dicit. Deferri quidē igit. p̄sequit. In pma pte dicit qm nos intēdim⁹ p̄siderare de graui et leui fm intētionem propriam: cum leue et graue determinētur per motum sursum et deorsum. primo quidē determinabimus de quodam de quo quidāz maxime dubitāt: propter quid. s. quēdam corporum mouētur sursum semper: quēdam autē deorsum fm naturā: alia autem et sursum et deorsum nō simpliciter sed in respectu sicut aqua et aer: deinde autem cōsiderabimus de graui et leui simpliciter et in respectu: quid sunt fm naturas suas: et de accidentibus et passiōibus circa hoc cōtingentibus. s. propter quam causam vnūquodq̄ eoz: accidat: cum. n. determinatum fuerit propter quam causam quēdam mouentur sursum et quēdam deorsum: apparebit via et cā ad cognoscendum causas istorum motuum: et qz manifestum est q̄ graue et leue sunt causa istorum: manifestum erit q̄ cum determinatum fuerit de causa istorum motuum apparebit aliqualiter natura grauitatis et leuitatis.

Deinde cum dicit.

24. **D**eferri quidem igitur in eis qui ipsius loci vnūquodq̄ similiter existimandū: quemadmodum et circa alias generationes et transmutationes. Quoniam enim sunt tres motus: hic quidēz secundū magnitudinem: hic autem secundum speciem: hic autem secundū locū: in vnoquoq̄ horū transmutationez videmus factam ex contrarijs ad contraria et intermedia: et non in contingens a contingente: sed ut alterabile et augmentabile alterum sic et augmentatiūz et alteratiūz eodem aut modo existimandū: et q̄ secundū locū mobile et motiūz non cōtingens cōtingentis.

Profertur: et primo inquit p̄pter quā causam quēdam corporum moueantur sursum: et quēdam deorsum simpliciter: vel in respectu. scđo cū dicit. Differentias autem et accidentia. ex dictis inquit de natura grauis et leuis et accidentibus circa ipsa. Circa primūz. primo facit quod dictum est: secūdo cum dicit. Cum quidē igitur si at ex aqua aer. declarat fm quēz modum mouēt sursum vel deorsum. Circa primum primo manifestat causam p̄pter quā mouētur predictis motib⁹. Scđo cū dicit. Quere autem propter quid: cōparat h̄z motus ad alios motus. Intendit autem manifestare principalr causam finale propter quam mouentur h̄z corpora. qz finis est prima causarum: et ex ipsa apparent aliqualiter alie cause. Et diuiditur in duas partes fm q̄ duos principales rationes adducit: quarum secūdam ponit cū dicit. Quoniam autē locus. Circa primum primo ponit rationem: secūdo cum dicit. Et sic magis utiq̄. corrigit ex dictis opionē quorundam. Circa primum primo ostēdit q̄ illud quod mouetur fm locū nō mouet a cōtingenti in cōtingens: s̄z ab exīte i potētia s̄z q̄ h̄z exīte actu s̄z se. et a motore determinato. 2º cū dicit. Si igit ad sursum. ex hoc arguit intē

25. 22.

26. 19.

tum. In prima parte dicitur quod de motu huius corporum in sua loca naturalia consimiliter existimandum est sicut circa alias generationes et transmutationes vel operationes. omnium assignare causam proportionalem. quod omnes motus et transmutationes unum sunt secundum proportionem: et eorum que unum sunt secundum quod unum oportet querere causam unam. Tribus. n. motibus existibus. scilicet eo qui secundum augmentum quem dicimus magnitudines: et eo qui secundum qualitates que dicitur aristoteles secundum species. id est secundum formam: sub quo comprehendit generationem: quod terminus eius est forma. et illo: qui secundum locum: in omnibus videmus transmutationem fieri ex contrariis vel ex mediis in parte contraria: sicut ex albo in nigrum: vel a parvo in magnum: vel a sursum in deorsum: et non a quocumque contingenti in quodcumque contingens: puta ab albo in grammaticum: vel a sursum in leue. cuius ratio est. quod omne quod transmutatur exit ab illo a quo transmutatur: moueri. n. est aliter se habere nunc quam prius: existens autem ab illo in quod transmutatur oportet ire in aliud: quod non potest ire in priuationem omnis speciei: que per se non inuenitur: nec est in aliud quod potest existere cum illo cum quo transmutatur: quoniam non tunc de necessitate transmutatur esset ex illo. quare necessario transmutabitur in formam non potestem existere eorum: tale autem est contrarium vel medium. ergo omne quod transmutatur: transmutatur ex contrario vel medio ad contrarium vel ad medium: non ex contingenti in contingens: sed sic id in quod mouetur aliquid motu alterationis ut alterabile secundum quod huius diuersus est ab augmentabili secundum quod augmentabile: ita terminus ad quem est alteratio per se: puta quod aliud est a termino augmentationis. puta a quanto: et alterationis. id est factiuus alterationis et augmentatiui secundum quod huius aliud sunt. Cum. n. potentia dicatur ad actum sic ad finem: diuersitas eius potentie ostendit diuersitatem actus et finis. Et quod finis est per se effectus agentis: diuersitas finis per se ostendit diuersitatem illius. Consimiliter existimandum est de motu secundum locum quoniam non est ex quocumque contingenti in quodcumque contingens: sed a principio vel medio in quo est propria potentia in medium vel contrarium per se: et non a quocumque mouente: sed a determinato: non. n. quodcumque natum est moueri a quocumque: sed a determinato respectu cuius secundum quod huius est possibile. ¶ Deinde cum dicitur.

¶ Si igitur ad sursum et deorsum motuum quidem quod grauis factiuus: et quod leuis factiuus. Mobile autem quod potentia graue et leue. In eum autem qui sui ipsius locum ferri unumquodque ad sui ipsius specie est ferri.

¶ Probat propositum suum dicens. quoniam si omne quod mouetur secundum locum ex determinato existere in potentia et ad determinatum actum et a determinato motore mouetur: manifestum est quod si aliquid mouetur sursum aut deorsum per se mouebit ex determinato ad determinatum actum: et a determinato motore: mobile autem secundum hunc modum est graue vel leue secundum quod in potentia sunt sursum vel deorsum. motuum autem illud quod facit per se esse sursum vel deorsum. quod est terminus perfectio aliqua grauis vel leuis: propter quod manifestum est quod ferri sursum vel deorsum sicut in locum proprium est moueri ad suam perfectionem. Quodcumque. n. aliquid est in potentia ad aliquid perfectio eius est sibi in illo esse: sicut potentia grammatici vel musici perfectio est grammaticus vel musicus esse. Sic igitur apparet quod graue et leue mouentur ad loca sua sicut in finem. Opposuit autem themistius hic contra aristoteles dicens quod non videtur esse causa motus grauis et leuis quod assignatum est: quod. scilicet. graue et leue sic nata sunt moueri ad loca sua: sicut ad perfectiones suas: si. n. querat propter quid sanabile sanatur. et respondeatur quod aptum natum est moueri ad sanitatem sicut ad perfectionem non videtur proprie et determinate reddi causa. Respondet commentator auerroy quod id quod dicit themistius veritatem habet in corporibus

compositis: in quibus motus est a pluribus motoribus. puta sicut sanatio a pluribus causis sanitatis: sed in simplicibus est solo sufficiens: quod in illis non est nisi unus motor tamen et unus finis qui potest reddi per aptitudines per se mobilis. Et ideo cum querit quare graue mouetur deorsum conuenienter respondetur: quod sic natum est moueri. Sed manifestum est quod dictum commentatoris de motu compositorum non consonat dictis aristoteles. nec etiam rationi. Dicitur quidem aristoteles. quod ipse vult hoc esse verum in omnibus motibus: imo ex motu alterationis et augmentatiui concludit hoc in motu locali: et ex hoc in motu grauium et leuium. Rationi autem non consonat: quoniam causa per se et effectus ad se inuicem dicuntur: in rebus autem alterum refertur ad alterum: et determinatum ad determinatum: sicut dicitur in. 5. metaphisice. Quare si in compositis effectus ad quem est motus per se est aliquid unum et determinatum: oportet causam proximam in unoquoque genere cause esse unam et determinatam. unum si sanitas est aliquid unum et determinatum: causa sanitatis in unoquoque genere erit una et determinata. sicut in simplicibus. Et id si in simplicibus valz solo aristoteles. valebit in compositis. propter quod dicendum est quod in omnibus motibus veritates habet et sufficienter redditur causa cum dicitur. propter quid aliquid mouetur quod natum est sic moueri. si aliquis. n. consideret: mobile ad motum dicitur: et passiuum ad actiuum: sicut dicitur in. 5. metaphisice: et ideo unum ad unum et determinatum ad determinatum. Et iterum mobile determinatur per actiuum sicut potentia passiuum per actiuum. Ex quo manifestum est quod mobile secundum quod mobile manifestat motuum secundum quod motuum: tum quod ad ipsum dicitur determinate: tum quod per ipsum determinatur sicut dictum est: Iterum motuum se habet ad finem motus sicut agens ad finem: agens. n. et finis sunt sibi inuicem cause: sicut dicitur. 5. metaphisice: et ideo unum ostendit alterum sicut effectus causam: et e contrario: quare manifestum est quod mobile ostendit motum et motuum terminum motus. Adhuc etiam mobile secundum quod huius terminus motus ostendit quod dicitur ad ipsum: sicut potentia ad actum proprium. propter quod manifestum est quod ex natura mobilis secundum quod nata est moueri potest apparere et finis motus: et etiam motuum. et per consequens cause vel motus. Et secundum hoc procedit causa aristoteles. qui vult quod graue et leue moueantur ad loca sua. quod sic nata sunt. Ex natura. n. apta nata secundum quam potest moueri apparet et finis et actiuius motus ipsorum. ¶ Deinde cum dicitur.

¶ Et sic magis utique quis existimabit: quod dicebant antiqui: quod simile fertur ad simile. Hoc enim non accidit semper. Non enim si quis transponat terram: ubi nunc luna: feretur partium unaqueque ad ipsas: sed ubi quidem et nunc. Totaliter quidem igitur similibus et differentibus ab eodem motu necesse hoc accidere. Itaque ubi nata est una aliqua particula et totus.

¶ Corrigit quoddam dictum antiquorum dicentium sile moueri ad suum similitur secundum quod huius. Et dicit quod cum moueri ad locum proprium sit moueri ad suam perfectionem: et id quod est in potentia secundum quod huius sit simile ei quod est actu illud: et id quod est in fieri ei quod est in actu tale: manifestum est quod sic magis verificabitur illud quod dixerunt antiqui quod simile fertur ad suum sile. scilicet. illud quod est in potentia ad illud quod est in actu quod similia sunt imperfecte: et non si intelligatur simile moueri ad suum simile perfecte. quod. n. mouetur ad aliquid imperfectum est et in potentia respectu illius secundum quod huius: quod motus est actus entis in potentia: et unum similitur perfecte non est imperfectum respectu alterius nec in potentia. Et ideo unum similitur perfecte non mouetur ad alterum secundum quod huius. Et adhuc si aliquis transponat terram a loco ubi nunc est ad concavum

orbis lune vnaquaq; partium eius omnino non ad ipam
sursus: s; vbi nunc moueret: puta ad medium mundi. nunc
.n. non mouetur ptes terre deorsus. S; q; vlt mobilib; si-
milib; i na: r differetib; fm mäs ab vno motiuo: nece est
vno motu moueri ad vnu locu. Itaq; q; vnaq; ps terre
r tota terra files sunt in na: dntes fm mäs tm: r ab eode
motiuo moueret vbi vna pticula nata na est ferri: r totu
fm nam q; propter manifestu est q; simile pfecte no mo-
uet ad suu simile. ¶ Deinde cu dicit.

23. **Quoniam autem locus est continentis ter-
minus: continet autem omnia que mouetur sur-
sum r deorsum extremum r medium. Hoc
autem modo quedam sit species contenti in eum
qui ipsius locum ferri: ad simile e ferri. Que
eniz deinceps similia sunt inuicem: puta aqua
aeri: r aer igni: e contrario aut dicere medys:
extremis aut non: puta aerē quidē aque: aquā
aut terre. Sēper. n. qd supi ad id qd sub ipo:
vt species ad materiā sic sese hnt adinuicē.**

¶ Ponit scdaz rōne dices. qm loc e vltim termin cor-
poris rōnetis. termin at hz rōne act r pfectiois quodā-
mō: r loc medi: r loc extrem e rōnes quodāmō oia q
mouetur sursus r deorsus: manifestu e q; loc medi r lo-
cus extrem quodāmō rōne spēi r pfectiois hnt. q; moue-
ri sursus r deorsus p se e moueri ad ipem r pfectioez. r iō
ferri ad locu ppiu e moueri ad sibi simile i na: corpa eni
q; sequunt se fm ordinē nalez filia sūt iuicē sic aq; aeri: r
aer igni. aq; n. i hoc q; locat i vltio aeris filitudine hz cuz
illo. Sitr q; aer locat i cauo ignis hz filitudine cu illo: r
ecōuerso i medys. Ignis. n. hz vltimū filitudine hz cu ae-
re: r aer cu aq; r aq; cu terra: sp. n. in vltio corporis rōnetis
est vt gnatiua r rseruatiua rōnti nāl. r ita assimilatur
sibi inuicē fm nāz. In extremis aut nō e hoc vey dicere.
q; cauu ignis nō assimilatur aq; vel terre: nec cauu aeris
terre hz huc modū. q; i cauo ignis nō e vt gnatiua r cō-
seruatiua terre vt aq; pmo: s; se hnt ea q; distat p aliqd cor-
pus intermediū. sic mā ad formā adiuicē: semp. n. supi se
hz ad iferi: sic spēs ad mäs: r iferi ad supi: sic mā ad for-
mā. Sic igr corpa simplicia mouent ad loca sua nālia sic
ad pfectōes r fines ipoz. ¶ Dubitabit at aliqs vtz mo-
ueri ad locu sit moueri ad spem r pfectionē suā: sic phus
videf dicere: vt. n. rōnabilr q; nō. q; pfectio r act rei est
aliqd intrinsecū iformās. eiusdē. n. e act: cui e potētia ad
actu illū: p hz li: de somno r vigilia. loc at e aliqd extri-
secū: puta vltim termin corporis rōnetis. q; loc nō e spēs
vt pfectio rei. Propterea illd ad qd aliqd p se mouet po-
steri est eo qd mouet p se fm nam. Illud at qd mouet i
motu locali e ens pfectū: sic phs rōnter dic q; latio e abso-
lutoz. i. pfectoz: s; ens pfectū pfectioe ppa pfectuz e. qf
pfectio eoz q; ferunt por e fm nam eo i qd ferunt p se. si
igr aliqd nō e p rōnter seipo: manifestu e q; id in qd fe-
runt hz corpa nō est spēs r pfectio eoz: nec moueri ad lo-
cu est moueri ad spem: cui rōnter phs dic. ¶ Adhuc e itel-
ligēdū q; pfectio dī de forma q; est act pm. r et de fine q;
est act scdōs: sicut apparet ex. 2. de aia: vbi dic q; endele-
chia. i. act dī hic qdē sic scia: hic qdē sicut rōnter. Finis at
duplr dī. vno: pfectio rei iformās ipsaz rē q; posterior e
ipsa fm gnationē: sic finē hois dicim aliq; opatōez ei p
fectissimā itellectualē. alio: dī finis aliqd pexis i bitu-
dine ad qd existit finis p dicit: sic pfectissimū obm hois
fm itellectū dī finis ipi. r iō pfectio scdā dī r de opatōe
itriseca: r de obo p r p se illi opatōis aliquo mō. Scdm
huc qdē igr triplicē modū possum rōnter pfectioem
corpoz simpliciu mobiliū motu recto fm q; hz: pfectio

.n. p ipsoz e forma: puta grauitas aut leuitas: pfectio at
z. q; e finis. p dicitur est opatio ipoz p. i. sursus aut deor-
sum. graui. n. aut leui e est sursus aut deorsus e: hz phz
i. s. physicoz. Perfectio aut 3. q; est finis vltio mō dicit
est loc eoz nālis. Si igr loqmur de pfectioe hoc mō di-
cta: ferri ad locu nālē est ferri ad pfectionē formalr. loc
.n. q; rōnet. r hz vi gnatiua r rseruatiua quodāmō rōnez
pfectiois hz: vt dcm est. r sic moueri ad locu e moueri ad
file fm nam. r fm huc modū pcedit rō scdā phi. Si aut
loqmur de pfectioe z. dicit q; est opatio. sic ferri ad locu
nō est ferri ad pfectionē formalr r simplr: s; ad aliqd a
quo sumit rō pfectiois hz huc modū dicit: pfectio. n. hz cor-
poz hz huc modū est deorsū vt sursus e: quoz rō sumit
ex ipsis sursus r deorsum. Et de pfectioe hoc mō dicit p
cedit pma rō phi: vt vt. si at loqmur de pfectioe p dicit
sic moueri ad locu nō e formalr moueri ad pfectioez: sic
pbāt rōnes adducte p ad hoc: q; de hac pfectioe bñ rōlu-
dūt. Tñ moueri ad locu aliq; est moueri ad pfectionē
hac fm rmutatōez qdā: saltē cu mouent a gnante: sil. n.
cu a gnante mouent ad locu mouent ad formā: sicut dicit
rmentator. ¶ Deinde cu dicit.

24. **Querere autem propter qd ferri ignis sursum:
r terra deorsum: idē est r propter quid sana-
bile: si moueat r transmutet secundū quod sa-
nabile in sanitatē venit: sed non in albedinem.
Similiter autē r alia omnia alterabilia. Sed
adhuc r augmentabile cū mutetur secundū
q; augmentabile nō in sanitatē venit: sed in ma-
gnitudinis excessuz. Sitr aut r hoz vniq; dicit
hoc qdē in qli: hoc aut in qto trāsmutat: r i lo-
co: q; qdē leuia sursus: q; aut grauia deorsus.**

¶ Cōparat mot locales simpliciu corpoz ad oēs alios
mot simplr qtu ad hz cāz. Et p fm rōnetiā. z. cu dic.
Nisi q; hec qdē: fm dīam. In pma pte dicit q; rōnter pp
qd ignis sursus ferri: terra aut deorsus: nihil dīr querere:
ppter qd sanabile si moueat hz q; sanabile trāsmutat in
sanitatē: sanabile. n. si mutet fm q; sanabile est mutat in
sanitatē. r nō in albedinē sic i pfectioez suā hz q; hō. Sa-
nabile. n. dicim q; fm hō est i potētia ad sanitatē. Et sitr
se hz de oib; alyz alterabilibus. Eodē mō si augmētabile
trāsmutat fm q; augmētabile nō trāsmutat in sanitatē:
s; in magnitudinē pfectā: sic i pfectioez suā. Sitr aut se
hz de vnoquoq; alio mobili: quoz alterū trāsmutat in q;
litate: alterū aut in qritatē p se. q; sitr r i his q; mobilia sūt
fm locū: q; quidē leuia si mouent hz q; leuia sursus mouē-
tur sicut ad suaz pfectionem: que aut grauia: deorsus si-
cut ad suam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nisi quia hec quidē in seipsis videtur habe-
re principiu transmutationis: Bico aut graue
r leue: hec aut non: sed ab extra: puta sanabile
r augmētabile: quib; quādoq; r hoc ex ipsis
trāsmutare r paruo facto in his que extra mo-
tum. Hoc quidē in sanitatē venit. Hoc autem
in augmentū: r quoniā idem quod sanabile r
quod languis susceptiuuz siquidē moueat se-
cundū q; sanabile in sanitatē fertur. Si autē se-
cundū q; infirmitatis susceptiuuz ad infirmita-
tem. Magis aut graue r leue hoz i seipsis vi-
dent habere principiu propter propinquissimā
substantie hoz esse materiā. Signuz aut quia

latio absolutoy est: et generatio vltimus mo-
tuum. Quare primus vtiq; erit et secundum
substantiam hic motus.

Comparat scōaz dīaz dicēs: q; eadem rō est de motu
simpliciū corpoz et d' alyz motib⁹: nisi q; hec: puta graua
et leua s; q; h; vident in seipsis hēre pncipiū mor⁹. Quā n. n.
sunt actu graua et leua detēta extra loca sua nālia mouē
tur a remouēte p̄hibēs: et totū pncipiū mouens p se nō vī
de f aliud q; forma grauis et leuis: qm̄ aut sūt i potentia ad
locū sic ad formā mouent a generāte dante formā. qd̄ q;
tū largit de forma tātū largit d' vbi. Et sic adhuc primū
mouēs est forma grauis et leuis. Illa aut q; mouent alyz
motib⁹: puta fm̄ q̄litate et q̄titate mouent ab extriseo:
puta ab alteratib⁹ et augmētātib⁹. Quāuis. n. qdā in se vi
deant hēre pncipiū mor⁹: sic qui sanant ex se sine medicina
et q; augmētant a nutritiua: tñ in talib⁹ proximū mouens
aliud ē a p̄rio moto. mēbz sanās: puta cor aliō ē a mēbro
sanato: et mēbz augmētātū ab aliquo augmētāte. Et sic p;
mutat sumētia ab extriseo p̄n^m mor⁹. hoc qdē i sanitatē.
hoc qdē i q̄tū. Cui⁹ rō ē: qm̄ idē ē qd̄ sanabile ē: et qd̄ est su
ceptiū i firmitatis. Silr idē ē qd̄ natū ē moueri ad ma
iorē q̄titate: et ad minorē: s; si sanabile moueat s; q; sana
bile venit i actū sanitatis: si at s; q; i potētia ad sanitatē
venit i firmitatē. forma at̄ i triseca cū vna sit: nō pōt esse
p̄n^m istoz duoz motuū. q; vñ p se nō mouet nisi ad vñ. et
iō o; q; ab extriseo moueat: nē qd̄ ad sanitatē: nē qdē ad
i firmitatē: graua at̄ et leua i seipsis vidēt hēre magis p̄n^m
sui mor⁹. q; mā. i. id quo p̄nt moueri motu isto p̄o p̄p̄q̄ssi
ma ē sube eoz p quā determinant. for⁹. n. grauis et leuis p
quā iclināt ad h; mor⁹ immediate sequūt formas subales.
et iō sic vñ ē forma vna. ita vñ iclinatio ad vñ: et p̄ h;
vñ cor⁹ simplex s; se nō ē i potētia: nisi ad vñ motuz
tñ vñ sursū vñ deorsū. et iō pōt ab extriseo moueri. Ul̄ p̄
expōi q; mā eoz. i. id quo p̄nt moueri p̄ h; motib⁹: p̄p̄q̄ssi
ma ē sube. q; p formā subalē vñ qd̄q; pfectū ē: et deter
minat ad spēm. Silr mot⁹ local̄ istoz mot⁹ pfect⁹ ē: c; si
gnū ē. q; ē absolutoz. q; ē itegroz: et pfectoz: ē. n. gñatōe
vltim⁹: et qd̄ ē vltimū s; gñonē pfecti⁹ ē s; subaz: q; mor⁹
ille p̄oz erit s; subaz: et pfectior. et sic q; pfect⁹ ē: et pfectior
p̄p̄q̄ssi sube ē p quā aliqd pfectū ē. Sic at̄ nō ē i alyz mo
tib⁹: magis. n. sūt i pfectoz. et illud qd̄ trāsmutat s; ipos ē
magis s; aliqd i trisecū trāsmutatuz q; in motu locali p̄p̄
qd̄ mor⁹ local̄ immediate p̄t seq subaz pfectā. Deide cū dic.

26. Cū qdē igit fiat ex aq; aer: et ex graui leueve
nit i sensuz. Silr alit et leue et nō ampli⁹ fit: sed
ibi ē: manifestū itaq; q; potētia ens i actū iens
venit illuc: et ad tātuz et tale: et vbi endelechia
et q̄ti et q̄lis et vbi. Eadē aut cā et eius qd̄ iaz
existia et entia terrā et ignē moueri i ea q; ipoz
loca nullo ipediēte. Etenī nutrimentū cū p̄hi
bēs et sanabile cū retinēs nō sit: ferē p̄festiz.

Declarat modū s; quē fiat h; mor⁹ p̄. z. cū dic. Mo
uet at̄. Tāgit p̄n^m motuū. In p̄ pte dic. q; cū ex aq; gñat
aer: aut vñ leue ex graui p alteratōez mouet sursuz. et sil
tpe cū fit leue: fit et sursū: et cū factū ē simplr leue nō am
pli⁹ mouet sursū: s; ē ibi: ita q; q̄tū acgrit de forma leuis
tñ acgrit de forma sursū: et sic se h; ad ipaz. ita et ad locuz
sursuz. Si. n. i potētia ē ad leuitatez simplr: et ad locū sur
sū. Et si i fieri ē graue: ē i moueri sursū. Et si i actu ē graue
simplr: et simplr ē sursū. Et iō mā ē q; i potētia exns d se
ad sursū i actu p motū vadit illuc. silr i potētia exns s; q;
h; ad q̄tū vñ q̄le p motū vadit vbi ē edelechia. i. act⁹ q̄ti et
q̄l: vñ qd̄q; n. mobile p se a mouente p̄po mouet ad p̄e
ctōez p̄p̄q̄ssi: ad quā ē i potētia: eadē. n. cā ē q; terra et ignis

iā hñtia formā grauis vñ leuis i actu detēta extra loca sua
nālia p violentiā moueāt ad ipa: remoto. n. p̄hibente ab
aliquo nō dāte ei ipetū aliqū ad motū: p se ipa mouet ad
loca sua: sic hñs hitū scie nō p̄siderās at̄: remoto p̄hibēte
p se p̄rat. Nutritiū ē i motu augmēti: et sanabile in motu
alteratōis ipedita a motu nāli soluto ipedimento p̄festiz
mouent vbi nata sunt moueri: hoc qdē ad membz augē
dū. hoc qdē ad sanitatē. Deinde cū dic.

Abouet aut et qd̄ a p̄ncipio fecit et impedi
mentū remouēs aut vñ resiliuit: quēadmodū
dictū ē in primis sermōib⁹: in qbus detemina
uimus q; nihil hoz seipsum mouet. propter
quā igit causam ferē latoz vñ qd̄q; et ferē
ri i suspensū locū qd̄ ē: dictū est.

Tāgit pncipiū motuū dicēs q; graue et leue mouet cū
sunt i p̄o eēntiali ad locū et formā ab eo qd̄ fecit ipa a p̄n^m. i.
a gñante: cū at̄ sunt in potētia accñtali: cū. s. hñt formā in
actu: et s; i potētia ad locū. p̄detinēs ipa extra mouet: aut
a remouēte p̄hibens aut ab illo a quo repulsa resiliuit: sic
pila a pietē i motu p̄iectōis: sic dcm̄ ē i p̄mis fm̄ōib⁹. s. s.
phy. i q; dcm̄ ē q; nil istoz seipz mouet: s; idiget ab ex
triseo motoze aliq. sic igit appz p̄p̄ quā cāz vñ qd̄q; sim
pliciū corpoz mouet i locū suū nāle: et qd̄ ē moueri i ipz.

Dubitabit at̄ aliq; vñ graua et leua ab intriseo mo
ueāt p̄n^m: sic p̄hsvr d̄re p̄: aut ab extriseo: sicut mō dic. si
. n. dicat q; ab extriseo p̄n^m mouet: puta a se cū ipa sint q;
s; se mouet isto motu: seqt q; idē erit mouēs et motū: cū
nō sit i eis distiguet p̄tē mouētē et motā. mā. n. nō p̄t hēre rō
nē moti: cū sit ens i p̄o tñ: nec forma rōez mouētis. q; nō
est ens actu: s; in potētia: nec ēt vna ps q̄titate rōez mo
uētis h; respectu alteri: cū sit vñ rōis oio. Idē at̄ cē mo
uēs et motū resp̄cū eiusdē est ipole: vt d̄claratū ē. s. phy.
gñō p̄nt ex seipsis moueri. Adhuc si ex seipsis mouerēt di
stinguerēt in duo: quoz vñ eēt p se mouēs. altez at̄ p se
motū: h; at̄ ē ipole: vt appz ex d̄cis. Ad qd̄ ē itelligedū
q; oē qd̄ mouet s; q; mouet ē i potētia. q; mor⁹ ē acc⁹entz
i potētia. Aliqd at̄ existit i potentia duplr. Uno: i potētia
eēntiali ad formā. s. ad opatōez forme: sic graue ē i poten
tia leue. et ad locū sursū. Alio: i potentia accñtali: puta cū
hñt formā i actu: i potētia ē ad opatōez: sic cū graue i actu
i potētia ē ad locū d̄orsū. Graue igit et leue i potētia p̄o d̄cā
a gñante et dāte formā mouet: gñans. n. formā siml gñat
oia accidētia formā p̄ntia p se: sic gñans hoiez gñat iusez
p̄ribile discipline. et gñans ignē gñat calz i sūmo: eē at̄ sur
sū et d̄orsū sūt p se p̄ntia graue et leue: graui. n. et leui eē est
d̄orsū vñ sursū eē: sic d̄r. s. phy. et iō gñans graue et leue sil
cū gñat alterādo dat motū sursū vñ d̄orsū: ita q; p̄ et p se
vñ gñans ē forma gñati. Et q; ad formā p̄seqt eē sursū
vñ d̄orsū: fac eē sursū vñ d̄orsū. et p̄p̄ h; cū aliqd ē i potētia
ad formā grauis simplr ē i potētia simplr ad locū d̄orsuz
p se: cū at̄ ē i fieri graue ē i moueri d̄orsū: cū at̄ simplr gra
ue ē i actu ē simplr d̄orsū: sic se h; i alyz p se accñtib⁹ for
maz. Et sic illd qd̄ mouet ad formā p̄riā i toto motu vñ q;
ad vltimū istās aliquo ē sub forma abyiciēda. Ita qd̄ mo
uet motu grauis et leuis: i toto motu ē sub for⁹: graue
at̄ et leue in potentia accidentalī: puta cū habēt formam
grauis et leuis actu: et tñ sūt extra loca sua naturalia p de
tinens: p se qdē sunt d̄orsum vel sursuz: p accidens ta
men in potentia: et illud qd̄ remouet detinens extra loca
sua: q; remouet illd qd̄ erat in potentia ad ea mouet ipa.
stati. n. soluto p̄hibente p qd̄ in potentia erāt: mouent: et
in hoc sistūt qdā. Et hoc nō vidēt sufficiens. q; remo
uens p̄hibens est mouens p accidens. mouens aut p ac
cidens nō mouet nisi i q̄tū simul est cū aliquo mouente
p se. q; omne p accidens ad p se reducīt. ḡ p̄ter remouēs
p̄hibens o; dare aliqd mouens p se cū mouentē habētia

formas in actu. ¶ Adhuc etiam motū in actu: et mouens
 primum in actu sunt simul in actu: quia causa et effectus in actu sunt
 simul: et non sunt: sicut dicitur in metaphysica. sed remoto prohibente est
 motus grauius et leuius in actu. quod simul esse primum mo-
 uens in actu: hoc autem non est remouens prohibens. Ita enim que-
 ritur: et remotus est. quod propter remouens prohibens oportet dare aliud
 mouens in actu. Et ideo videtur dicere commentator super tertium
 huius: quod remoto prohibente grauius et leuius mouentur a medio
 ita quod medium motum mouet per reclinatōem partium ipsarum: sed
 hoc est impossibile. quia medium non mouet: nisi quia mouetur: ita
 quod moueri suū precedit mouere ipsi: moueri autem suū cau-
 sas per mouere grauis et leuis: non enim ab alio videtur moueri me-
 diū: graue autem et leue non mouet medium: nisi quia mouentur. si ergo
 remoto prohibente graue et leue mouentur a medio: sequitur quod
 primum mouebuntur quod moueantur. hoc autem est impossibile. ¶ Si
 vero dicatur quod remouens prohibens in remouendo ipsum mouet
 ipsum medium impellendo: et tunc medium motum mouet graue: vel
 leue. Hoc non sufficit. pro quia remouens prohibens secundum intentionem
 prohibet medium mouet ea sed accidens. Si autem moueret medium impel-
 lendo ipsum et medium motum moueret graue vel leue: sequeretur
 quod esset mouens per se: quod non est immediate. hoc autem videtur esse in-
 conueniens: et ideo intentionem prohibet. ¶ Locus igitur prohibens
 remoueri nullum faciēdo impulsū: vel per tactum subtilē: vel
 saltem per corruptiōem. quod non est verum dicere quod grauius soluto
 prohibente moueantur a medio moto. Propter quod dixerunt alij
 quod mouentur soluto prohibente ab ipso generate. Sed quia statim
 videtur esse hoc in ipsos quod motum in actu: et remouens primum
 in actu: ideo esse simul in actu. Dicunt quod mouentur ab ipso non im-
 mediate: sed mediante aliquo virtute: quā in generatione eis con-
 dicitur quod graue et leue mouentur a generate soluto: prohibente me-
 diate aliquo virtute inexistente eis a generate primo. Sed hoc ratio
 nem videtur. pro quod quod esse motum in actu ideo esse mouens in
 actu: sicut causa et effectus sunt simul in actu: mouens autem in actu
 est existens in actu. quia nihil agit nisi secundum quod existit in actu.
 unde et forma inheret: puta caliditas non dicitur agere
 quod sit principium agendi. quia non est existens in actu. ergo grauius
 et leuius soluto prohibente cum mouentur in actu ideo esse mouens
 in actu existens et simul: hoc autem non est generans. quia non de ne-
 cessitate coexistit ei: nec est virtus existens eis ab ipso. quia
 non est existens in actu: sed inherens. quod non potest dici quod moueantur
 a generate mediante huius virtute. ¶ Sed de virtute collata
 eis a generate autem est illud idem quod grauius et leuius sed re-
 ducuntur ad rationem: aut aliud. Si dicatur quod est idem quod grauius et leui-
 tas: tunc sequitur quod grauius et leuius sunt principia actus huius mo-
 tus: quod ipsi non videtur concedi. Si autem dicatur quod sit aliud. hoc non videtur
 duo. primo quod generans graue et leue sed hoc quod generat graue et
 leue dicitur prohibens mouet grauius et leuius cum sit in potentia eentia-
 li: et eadem causa dicitur esse cum sunt in potentia accidentalī: sed
 generans graue et leue secundum quod huius non generat nisi graue et le-
 ue per se. ergo illud per quod mouet graue vel leue per se non est
 aliud quam grauius et leuius. Secundo quod superfluum est facere
 per plura. quod potest fieri per pauciora in his que sunt sed natura:
 et in his que sunt secundum artes: si eadem et eodem modo possunt sal-
 uari: sed ponendo quod illud per quod generans graue et leue mo-
 uet ipsa: ut grauius et leuius eadem: eodem modo saluari pos-
 set: sicut si ponatur aliud: et eadem difficultates accidunt ponendo
 id sicut ponendo ista. ergo superfluum est ponere quod illud per quod mouetur
 ea sit aliud a grauius et leuius. ¶ Et propter hoc videtur esse
 dōm aliter quod cum generans moueat graue et leue non primo:
 sed igitur dat formam cui competat per se esse sursum vel deorsum:
 manifestum est quod immediatum principium actuum motus ipso-
 rum est grauius et leuius. ita quod generans est illud quod mouet ea:
 Illud autem quo immediate mouet est grauius et leuius.
 Primum autem graue et leue non sunt que mouent. quia non sunt exi-
 stentia in actu: sed in potentia cum sic mouentur: ut dictum est. Quia
 autem iam habent formam grauis vel leuis in actu: et sunt extra
 loca sua: remoto prohibente illud ideo existimare principium

actuum motus immediatum quo et primo: si effectus uniuersi sit una
 causa principium uniuersa. et ideo grauius et leuius in actu sunt prin-
 cipium huius motus non est sicut et plus: quo mouens mouet ea mouens
 autem primum non est ipsum generans de necessitate. quia contingit ipsum
 aut non esse simpliciter: aut non esse presentis cum sic mouetur.
 mouens autem primum et motus in actu ideo esse simul: et cum
 oporteat esse aliquid mouens ea in actu existens: non videtur esse
 aliud quam ipsum graue vel leue. et ideo graue et leue sunt mouentia per
 formam grauitatis et leuitatis: mouentur autem non sed quod grauius et le-
 uia in actu. quia omne quod mouetur sed quod huius est in potentia ad illud quod
 mouetur: motus enim est actus entis in potentia sed quod huius: sed graue
 et leue secundum quod huius non sunt in potentia ad sursum et deorsum: sed
 sunt essentialiter sursum et deorsum: hoc enim est eis esse: sicut dicitur
 in philosophia. ergo non mouentur primo: sed quod grauius et leuius in actu
 sunt et per se: sunt autem in potentia ad loca sua per detinens
 ea vel prohibens: quod accidit eis secundum quod huius. Si igitur quod mouetur
 ad aliquid mouetur secundum quod in potentia est ad illud: manifestum
 est quod grauius et leuius per accidens mouentur remoto prohibente.
 Sic igitur apparet quod primum motus actuum grauius et leuius in actu so-
 luto prohibente: quod est mouens per se: est ipsum graue et leue exi-
 stens in actu: principium autem quo agunt huius motum sicut grauius et
 leuius: que in ipsis sunt a generate primo. Ita quod graue et leue mo-
 uentur secundum quod grauius sunt et leuius per formam grauitatis et leui-
 tatis: mouentur autem non in quantum habent istas formas primo: sed igitur
 sunt in potentia ad loca sua primo: quod contingit eis per accidens.
 et ideo per se mouentur se: per accidens autem mouentur. non mouentur autem
 similiter se haberent nisi soluto prohibente primo a quo est prin-
 cipium motus. et nisi per formas que habent a generate mouen-
 te primo. Et ideo dicit philosophus in philosophia. quod nullus istorum huius principium
 mouendi vel faciendi sed pariter in. Quamuis autem sit incon-
 ueniens et impossibile idem a seipso moueri primo et per se: tamen
 idem moueri a se per accidens non est inconueniens. Sic autem dicitur
 est grauius et leuius a seipsis moueri. Et ideo non concludit ratio primo
 dicta. Quod autem accipitur in secunda: quod omne motus a se diuiditur
 in duo: quorum unum est per se mouens: alter autem per se motus
 verum est de eo quod mouetur a se per se: quod huius in se utrunque prin-
 cipium motus per se: sicut sunt aiata. De eo autem quod mouetur a se per
 accidens quod huius principium actuum per se: et passiuum
 per accidens non habet virtutem. sic autem positum est
 grauius et leuius per se moueri.

Differentias autem et accidentia circa
 ca ipsa nunc dicamus. L6.
26.

ostendit philosophus ostendit propter quod corpora simpli-
 cia mouentur ad loca sua: et quod est ferri in locis
 naturalibus. prosequitur nunc de dōm primorum corporum: et
 de accidentibus et passionibus ipsorum secundum quod gra-
 uia et leuia sunt. Et circa hoc primo primum mittens
 intentionem suam. dicit quod post ea que dicta sunt considerandum est de
 dōm quod mouentur corpora prima motu recto: et de accidenti-
 bus et passionibus per se que sunt eis sed quod huius. ¶ Deinde cum dicitur.
 ¶ Primum quod dicitur igitur determinatum sit quoad
 modum videtur omnibus graue quod simpliciter: quod omnibus
 substantiis: leue autem quod omnibus supereminet. Simpli-
 citer autem dico in genere respiciens et quibuscumque non
 ambo existunt: que videtur ignis quod dicitur que magni-
 tudo sursum lata si non existat prohibens alter: ter-
 re autem deorsum: eodem autem modo et velocius quod plus.
 ¶ Prosequitur et potest diffinitiones grauis et leuis simpliciter. et in re-
 spectu. et cum dicitur. Quam autem. prosequitur de dōm grauius et le-
 uis et accipitur. primum mittit autem diffinitiones illorum. quia ipse est primum in
 notescendi omnia alia. primum autem primum mittit diffinitiones grauis et
 leuis simpliciter. Secundo cum dicitur. Aliter autem gra-
 ue et leue. ponit diffinitiones grauis et leuis secundum quod dicitur. In primo
 parte ipse dicit quod primum quod dicitur determinatum sit de diffinitione
 dicere. quod quod erat esse graue et leue: sicut dicitur omnes videtur plus:

accipiēdo eas ex cōi opīnionē hoīuz. Graue simplr eē qđ
 substat oīb⁹ corporib⁹ q̄ mouent⁹ deorsum motu recto: le
 ue aut simplr qđ supeminet oīb⁹ q̄ ferunt⁹ sursum fm re
 ctitudinē. Expōit aut qđ dixit simplr graue ⁊ leue dicēs:
 qđ graue ⁊ leue dico in gen⁹ respiciēs. i. in māz ipsoz f3 qđ
 simplr, s̄t talia nihil hñtia de dīuz: ⁊ qđ n̄ isūt ābo. i. graui
 tas ⁊ leuitas: sic ignis v̄r eē qđcūq; magnitudo sursum lata
 qđ nō phibeat p aliqđ detinēs ipz: mouet sursum simplr.
 Silr aut ⁊ terra cui⁹ q̄libz ps nō phibita mouet deorsū
 Et f3 eūdē modū maior ps terre mouet deorsuz veloci⁹
 fm pportionē magnitudinis ad magnitudinē: sic maior
 ps ignis sursum f3 eādē. ¶ Et ē itelligēdū qđ cū graue ⁊ le
 ue diffiniāt p moueri ad loca: ⁊ p eē i eis: sic hic diffinit
 Arist. v̄ius diffiniunt p eē in locis suis: qđ p moueri ad ea:
 qđ eēntiali⁹ pparant⁹ ad eē in eis qđ p moueri ad ea: graui
 .n. ⁊ leui eē est sursum vel deorsuz eē: sic Arist. dicit: moue
 ri aut ad loca sua quodāmodo accidit eis. qđ graua ⁊ le
 uia in actu nō mouent nisi fm qđ sunt in potētia ad locū
 sursum: v̄l deorsuz: qđ accidit eis p phibēs. Et itez graua
 ⁊ leua pparant⁹ ad eē sursum vel deorsuz: sic ad fines p se
 Istis. n. habitis nō ampli⁹ mouent⁹: mouent⁹ at p ista. ita
 v̄r mot⁹ q̄rat: sic v̄ia in finez. Si. n. eēntialius ppat v̄nū
 qđq; ad finē p̄riū: qđ ad v̄iaz ad ipm: eēntiali⁹ p̄pabunt⁹
 graua ⁊ leua ad eē sursum v̄l deorsum: qđ ad moueri: h̄
 aut opationes v̄l mot⁹ p quas diffiniunt accipiunt loco
 differentiaz: p̄plentiū eēntiā ipsoz qđ nō sunt nobis mani
 feste nisi ex ipsis. ¶ Deide cū dicit.

26. Aliter aut graue ⁊ leue qđ ambo existit.
 27. Etenī supferunt quibusdā: ⁊ substat: quēad
 modū aer ⁊ aqua. Simpliciter qđē. n. neutrū
 hoz leue aut graue. Terra qđē. n. ambo le
 uioza. Supeminet. n. ipsi quecūq; ipsoz parti
 cula: igne aut grauioza. Substat. n. ipoz quā
 tacunq; vtiq; sit particula: a seipā aut simplici
 ter: hoc quidez graue: hoc autē leue. Aer qđē
 enī quātuscunq; sit: supereminet aque. Aqua
 autem quātacunq; vtiq; sit aeri substat.

¶ Ponit diffōnes grauis ⁊ leuis fm qđ dicēs qđ alio⁹ dī
 graue ⁊ leue qđ v̄trūq; inexistit. i. ⁊ supeminere ⁊ substa
 re aligb⁹. si supferunt quibusdā: ⁊ substat etiam: sicut
 videm⁹ de aere ⁊ aq: nullū. n. ipsoz est simplr graue non
 hñs aliqū actū leuitatis: nec simplr leue non hñs aliqđ
 grauitatis: v̄trūq; n. istoꝝ videm⁹ leui⁹ eē terra. qđ ipsa ⁊
 qđcūq; ipsoz ptes supeminēt ipsi. Adhuc ⁊ grauioza igne
 qđ q̄stacūq; p̄tacula ipsoz magna v̄l pua substat igni nā
 liter. Si aut p̄parem⁹ ipsa adinucē aer simplr leuis ē re
 spectu aq. qđ q̄libz ps eius supeminet ipsi nā: ⁊ aq simplr
 grauis respectu ipsi⁹ aeris. qđ ipsa ⁊ q̄lz ps ei⁹ substat ipsi
 fm nāz. ¶ Est aut aduertēdū qđ grauitas ⁊ leuitas eloꝝ
 medioꝝ nō p̄sistūt in solo respectu ad aliud. qđ cū ela me
 dia determinēt p eas dicerēt ad aliqđ f3 se: qđ nullus p̄ce
 dit. Itēz corpa media mouēt ad loca sua nālia pp graui
 tatē ⁊ leuitatē eoz. Illō at e⁹ nā in solo respectu p̄sistit f3
 qđ h̄ nō pōt eē p̄n⁹ mot⁹: sic nec termin⁹: v̄t dī i. 5. p̄yfi.
 Itē nec sunt aliq̄ q̄litas vna p̄posita ex grauitate ⁊ leuita
 te simplr. tūc. n. oporteret qđ ipsa eēnt corpa p̄posita ex
 duob⁹ extremis. ⁊ nō eēnt de numero eloꝝ p̄moꝝ: qđ nō
 dicim⁹. ¶ S̄z ē itelligēdū qđ sic ignis est aliq̄ q̄litas sim
 plex: p quā mouet ad locū suū simplicē. silr at ⁊ terre. ita
 ⁊ aeris ⁊ aq q̄ sunt media. ita qđ sic aer h̄ vna formā sim
 plicē subalē: ⁊ v̄nū locū simplicē ad quē mouet. ita habz
 vna q̄litas simplicē p se p̄ntez formā p quā q̄scit i loco
 suo simplici ⁊ nāli: ⁊ mouet ad ipm extra exñs v̄bicūq;

nō phibit⁹. silr at ⁊ terra. ita qđ p illā q̄litas simplicē aer
 exñs sursum in loco ignis mouet deorsuz ad locū suū. silr
 exñs deorsuz i loco terre v̄l aq mouet sursum ad eūdē lo
 cū. silr aq p vna q̄litas simplicē mouet ex loco ignis vel
 aeris ad locū p̄puz: similiter aut ex loco terre sursum ascē
 dēte: sic dicerem⁹ ignē si eēt aliq̄ ps ei⁹ i cōuexo orbis lu
 ne ad supi⁹. ⁊ pmitteret natura illi⁹ corpis motuz alteri⁹
 corpis p ipm p eādē q̄litas simplicē moueret ad p̄cauū
 ei⁹ qđ ē loc⁹ ipsi⁹ nālis p quē ascēdit ad eūdē ad deorsuz.
 Et qđ sic p vna q̄litas elemēta media mouent q̄nq; sur
 sum: q̄nq; deorsuz pp v̄nū tñ p̄ncipaliter. i. pp eē i loco p
 p̄o dñr q̄litas eoz: q̄litas medie. ¶ Deide cū dicit.

Quoniā aut ⁊ alioꝝ bec qđez hñt grauita
 tem: bec aut leuitatē: manifestū qđ hoz qđē
 cā oīuz qđ in cōpositis differētia. Secundū. n.
 illa sortit⁹ hoc qđē plus: hoc aut minus: erunt
 bec qđē leuia: bec autē graua corpa: q̄re de
 illis dicēduz. Alia. n. sequunt⁹ prima: qđ qđez
 dicebamus oportere facere. Et ppter plenuz
 graue dicētes: ⁊ ppter vacuuz leue.

¶ De dīuz p̄dictis p̄fertur. Et p̄mo in corpib⁹ p̄positis
 z⁹ cū dicit. Qđ at ē simpliciter leue. In simplicib⁹. Circa p̄
 mū p̄mo oñdit qđ cā grauitatis ⁊ leuitatis i p̄positis sunt
 simplicia. z⁹ cū dicit. Accidit vtiq; ad euidētia dicit⁹ assu
 gnat cām cuiusdā accētis i p̄positis p naturā simpliciuꝝ
 In p̄ma pte dicit: qm corpoz qđā sunt simplicia: qđāz aut
 p̄posita ex illis: p̄positoꝝ aut qđā hñt grauitatē: qđā aut
 leuitatē: manifestū est qđ cā grauitatis ⁊ leuitatis in istis
 sunt simplicia p̄pōnētia. p̄mū. n. i vnoquoꝝ genere est cā
 oīuz alioꝝ. ⁊ iō fm qđ diuersimode participāt illa simpli
 cia fm hoc plus vel min⁹ habēt de grauitate: v̄l leuitate:
 ⁊ iō de grauitate ⁊ leuitate i istis nō mltū oꝝ p̄tractare. qđ
 palā qđ cā i istis est dīa illoꝝ. Et pp hoc de illis dōz ē pp
 qđ graua ⁊ leua sunt. alia. n. sequunt⁹ ipā. Et hoc diceba
 mus p̄ debere facere illos qđ ponebāt plenu ⁊ vacuū cāz
 ipsoꝝ. i. nō multū laborare in igrēdo d̄ graui ⁊ leui i alys
 f3 magis pp qđ vacuū qđez leue est: plenu at graue qđ po
 fuerūt p̄ma. ¶ Deinde cū dicit.

Accidit vtiq; nō v̄bic; bec graua videri eē
 ⁊ leua p̄opter p̄moꝝ differētia. Dico
 autēz p̄ta in aere quidē grauis erit talenti li
 gnuz plumbo ninareo: aqua autē leuis.

¶ Ad euidētia dicit reddidit cāz cuiusdāz accidentis i cō
 positis p̄ dicta. ⁊ p̄ ponit accidens illud. z⁹ cū dicit. Lā at.
 Assignat cām ipsius. p̄mo igr dicit qđ qđ grauitas ⁊ leuitas
 cānt ex simplicib⁹: p̄tingit qđā ipsoꝝ nō videri eqlr gra
 uia vel leua eē in quocūq; loco pp diuersitatē simpliciū
 ex qđ sunt: sic nos videm⁹ qđ lignū habens pōd⁹ talenti
 vni⁹ graui⁹ est in aere: ⁊ veloci⁹ descendit plūbo nireo. i.
 pōderis vni⁹ oboli. nina. n. est obolus. Et ide nine⁹: nineū
 habens pōd⁹ vel valorem oboli. In aq at est e⁹ dīo: qđ. i.
 lignū est leui⁹. ⁊ plūbū est graui⁹. ¶ Deide cū dicit.

Causa aut qđ oīa grauitatē hñt p̄ter ignē
 ⁊ hēre necessariū: aqua aut v̄bic; p̄terq; in ter
 ra: aere aut v̄bique p̄terq; in aq ⁊ terra. ¶ In
 ea. n. qđ ipsi⁹ regiōe oīa grauitatē habent p̄ter
 ignē ē aer. Signū aut: qđ trahit plus inflatus
 v̄ter vacuo. Itaq; si aliqđ aeris h̄ plus qđ ter
 re ⁊ aque: in aqua quidē contingit leuis esse
 quodē: in aere autem grauis. Aeri quide enī
 non superferit: aque autēz supfertur.

26.
28.

26.
29.

26.
30.

Assignat cā; huius dicens q̄ causa p̄dicti accidentis est q̄m oīa corpora simplicia gravitatez h̄nt: & necessariū est q̄ habeāt: p̄ter ip̄m ignem: sicut declarat mot⁹. aq̄ at̄ p̄biq; grauis est p̄ter q̄ in terra in loco. s. ignis & aeris. & suo proprio: aer aut̄ in oib⁹ p̄ter q̄ in terra & aqua. s. in loco ignis: & suo: oīa. n. corpora in loco suo naturali gravitatez aliq; h̄nt p̄ter q̄ ignis qui simpliciter leuis est: & ipse aer de quo magna dubitatio est & magis videbit̄ p̄sequēter vbi Arist. specialiter nititur hoc ostendere. Ad p̄sens tñ p̄t̄ intelligi de aere p̄pinquo aq̄ & terre q̄ p̄p̄ frigiditate ip̄soz igrossat⁹ gravitatez quādā trahit p̄ter nām suā. Signū at̄ adducit Arist. ad declaratōez hui⁹. qz si accipiat̄ vter de corio subtili. & iflet̄ aere: maioris ponderis erit iflat⁹: q̄ nō iflat⁹: & veloci⁹ mouebit̄ iferī. De quo q̄ dē dicit simpliciter q̄ ip̄se cū diligētia q̄ potuit expert⁹ inuenit idē p̄odus iflati & nō iflati. Quēdā et̄ ante ip̄m scripsisse dixit: & se nō inuenisse nō iflatū aliquātulū maioris p̄deris eē q̄ iflatū: qd̄ p̄sonat̄ chemistio libro suo d̄ ponderib⁹: q̄ ex hoc p̄bat̄ aerē in loco suo nullaz h̄re gravitatez: qd̄ est̄ ītētiōez Arist. S; ne tāti viri in exptis videātur sibi d̄dicere: est̄ intelligēdū q̄ aer f̄m nām suā p̄p̄iaz calid⁹ est & humid⁹: rōne quoq; nullā videt̄ h̄re gravitatez: vt̄ videbitur post: quia tñ bene diuisibilis est facile alterabilis ē ad qd̄cūq;: puta a caliditate subtilitate p̄ter nām ei⁹. & a frigiditate igrossate s̄l̄r p̄ter nāz suā. & iō p̄pinqu⁹ ex̄tis igni sup̄i multū alterat⁹ ē ad q̄litatez ignis. p̄pinqu⁹ at̄ terre & aq̄ a frigiditate illoz mltū ad q̄litatez illoz. Et ex hoc d̄bit̄ quādā gravitatez aliq; f̄m d̄riaz terre vel aq̄: cui p̄pinqu⁹ ē. Et f̄m hoc aer in terra iclusus in inferiorib⁹ grauior ē. & s̄l̄r p̄pinqu⁹ aq̄: eleuat⁹ at̄ leuior: & magis diuisibilis: tñ in aliquo p̄p̄ter terrā p̄p̄ dispositionē subalē d̄tingit̄ aerē eē dispositū f̄m nāz suā f̄m plus & minus f̄m diuersitate loci. Et f̄m hoc potuit d̄tingere q̄ in isto exp̄mēto diuersi diuersa iuenerūt. Aliq. n. replētes aere grosso iuenerūt iflatū graui⁹. Aliq̄ aut̄ iplētes subtiliori & magis f̄m nām suā disposito iuenerūt ip̄m leuius. Aliq̄ aut̄ equalis p̄deris p̄p̄ mediā dispositionē. Nō est at̄ iudicādū de dispōne aeris f̄m se simpliciter p̄p̄ dispōnem. ei⁹ q̄ circa terrā vel aquā v̄l̄r: s; tñ q̄tū ad partē illā. Et f̄m hoc Arist. ex eo q̄ inuenit potuit d̄cludere aerez p̄pinquū terre & aq̄ gravitatez h̄re. Et s; hoc v̄tatez h; q̄ oīa p̄ter ignē gravitatez h̄nt in locis suis: et̄ aer q̄tū ad partē inferiorē ei⁹. Dicit̄ ḡb⁹ supposito q̄ si sit aliq̄ corp⁹ p̄positū qd̄ plus habeat in p̄p̄one sua de v̄tute aeris q̄ terre & aq̄: sic lignū aliq̄ i aq̄ leui⁹ erit: & ascēdet veloci⁹: eo q̄ plus h; de aq̄ & terra: min⁹ aut̄ de aere. qz aer in loco terre & aq̄ leuis ē: & ascēdit. In aere at̄ graui⁹ erit. qz in loco aeris aer ex̄tis in p̄p̄atione ei⁹ gravitatez h;: aut qz aer simpliciter h; in loco suo aliq̄ gravitatez: sic exponit cōmentator: aut qz aer nō simpliciter: s; in parte p̄pinq̄ terre vel aq̄ grauis ē q̄si igrossat⁹ ab ip̄is. Et talis videt̄ eē aer q̄ venit in p̄p̄onem corpoz mixtoz. Et qz gravitatez h; lignuz in loco aeris mouet̄ ex ip̄so deorsum veloci⁹ q̄ plūbū mioris p̄deris: p̄p̄ hoc. n. nō supferit̄ aeri: aq̄ aut̄ supferit̄: aer. n. in cōp̄ositione ip̄si ex̄tis: nō tñ igrossat⁹ est q̄ faciat ip̄m graue eē i loco terre vel aq̄. Deinde cū dicit.

26. Qd̄ aut̄ est simpliciter leue & simpliciter graue est manifestū: Dico at̄ simpliciter leue: qd̄ semp̄ sursum: graue aut̄ qd̄ semp̄ deorsum natū ē ferri nō p̄hibitu: talia. n. sunt & non quemadmoduz putat̄ quidā oīa habere gravitatez. Graue quidez. n. videt̄ q̄busdā esse et̄iaz alteris: & semp̄ ferri ad mediū: est aut̄ s̄l̄r & leue. Proseq̄ de d̄rys grauis vel leuis in simplicib⁹: p̄ q̄s

mouent̄ sursum vel deorsum simpliciter: vel i respectu. Et cir hoc p̄mo fac̄ qd̄ dcm̄ est: & cū dicit̄: Figure aut̄ nō cā. Dicit̄ q̄ figure nō sunt cā mot⁹ deorsum vel sursum ip̄soz simpliciter s; coadiuuātes. Circa p̄mū p̄rio ostendit̄ q̄ est aliq̄d simpliciter graue & leue: & aliq̄ grauia & leuia s; qd̄. & cū dicit̄. Inq̄mus aut̄. Ostendit̄ quā habitudinē: seu rōnē h̄nt adiucem. 3. cum dicit̄. Quoniam autem est vnum soluz. Concludit̄ numerū ip̄oz: & materiez suaz. Circa p̄mū p̄mo ostendit̄ q̄ ē aliq̄d simpliciter graue & leue. & cū dicit̄. Est at̄ aliq̄d intermediū: q̄ ē aliq̄d graue & leue s; qd̄. p̄m̄ p̄bat̄ p̄ rōnes duas. quaz scd̄az ponit cū dicit̄. Propter qd̄ & rōnabiliter. q̄si iferēs ex q̄busdā dicit̄. Adhuc circa p̄mū ponit rōnē. & p̄bat̄ qd̄dā suppositū cū dicit̄. S; adhuc in p̄ma pte. p̄mittit̄ d̄clusionē suā resumēdo diffōnes grauis & leuis. & cū dicit̄. Videm⁹. n. Subiūgit rōnē. In p̄ma pte dicit̄ q̄ ex his q̄ dicent̄ manifestū erit q̄ est aliq̄d simpliciter leue. & aliq̄d simpliciter graue. Et exponit quid vocat̄ vtrūq; resumēdo diffōnes ip̄oz vicēs q̄ leue simpliciter dico qd̄ mouet̄ sursum sp̄ nō p̄hibitu: & q̄ simpliciter leue est nihil h̄ns gravitatis oīo i aliquo loco: graue at̄ simpliciter dico p̄oppositū q̄ si nō p̄hibeat̄ sp̄ natū ē moueri deorsum simpliciter. & nihil oīo leuitatis h;: talia. n. oīa ea eē f̄m v̄tatez. & nō q̄lia dicit̄ qd̄dā. s. oīa h̄re gravitatez f̄m tñ plus & min⁹: sic dcm̄ est p̄. verū est at̄ q̄ graue iest q̄busdā alijs aliq; leuitatez h̄ntib⁹: puta medys elem̄tis. qd̄ et̄ sp̄ ferit̄ ad mediū vel simpliciter: v̄l̄ in respectu: simpliciter qd̄ graue ad mediū simpliciter: f̄m qd̄ at̄ graue ad mediū: vel in respectu. Deinde cū dicit̄.

Videm⁹. n. quēadmodū dicit̄ est prius: qm̄ terrea oib⁹ substāt: & ferit̄ ad mediū: sed & determinatū est mediū. Si igit̄ est aliq̄d: qd̄ oibus supferit̄: quēadmodū videt̄ ignis et̄iaz in ip̄so aere sursum lat⁹: aer aut̄ q̄scēs: palā quia hoc ferit̄ ad extremū. Quare gravitatez nullaz possibile est h̄re ip̄s. Substaret. n. vtrūq; aliq̄. Si aut̄ hoc: erit vtrūq; aliq̄d aliud qd̄ ferit̄ ad extremū: qd̄ omnibus latis supferit̄: n̄sic aut̄ nullū videt̄: ignis igit̄ nullā habet gravitatez: neq; terra leuitatez: neq; vnā: siquidez substāt oibus: & qd̄ substāt: ferit̄ ad mediū.

Subiūgit rōez dicēs q̄ bñ dcm̄ est q̄ ē aliq̄d simpliciter graue. & aliq̄d simpliciter leue: qm̄ videm⁹ ad sensuz: sic dcm̄ est p̄ q̄ terra & oīa corpora terrea substāt oibus corporib⁹. & ferunt̄ simpliciter ad mediū: mediū et̄iaz determinatū est: vt̄ iā ostendit̄. Si igit̄ est aliq̄d corp⁹ aliud: qd̄ supeminet̄: & supferit̄ oib⁹: sic videm⁹ ignem supeminere & supferri oib⁹: et̄iaz ip̄si aeri: post⁹. n. in aere sursum ferit̄ ip̄o q̄scēte manifestū est q̄ hoc mouebit̄ ad extremū locū simpliciter. q̄ manifestū ē q̄ nullā h; oīo gravitatez. Si. n. haberet aliq; tūc substaret alicui. hoc. n. dicit̄ m⁹ graue: qd̄ simpliciter vel alicui substāt. Et si hoc esset v̄ez esset aliq̄d aliud corp⁹ qd̄ moueret̄ ad extremū: qd̄ oib⁹ supemineret: nūc aut̄ nō videm⁹ aliq̄d tale: ignis igit̄ simpliciter leuis est nullā h̄ns gravitatez omnino: similr̄ terra nullā h; leuitatez: terra. n. omnib⁹ alijs substāt: & qd̄ omnib⁹ substāt mouet̄ simpliciter ad mediū: & qd̄ mouetur simpliciter ad mediū graue est simpliciter: terra igit̄ simpliciter grauis est nihil h̄ns oīo leuitatz. Deinde cū dicit̄.

S; adhuc qz est mediū ad qd̄ latio h̄ntib⁹ gravitatez: & a quo leuib⁹ manifestū ex m̄tris. Post qd̄ si i ifinitū nō p̄tingit̄ ferri nihil. Quēadmodū. n. n̄ ē nullū ip̄ole: sic neq; sit latio at̄

26. 33.

generatio unde quo.

¶ Probat quoddam suppositus in precedenti ratione. suppositus. n. q. mediū determinatum est. Primo igitur hoc pbat. Secundo cum dicit. Quoniam aut omne sub- stans. Infert correlarium. Ad primū adducit rationes duas. quarum scōaz ponit cum dicit. Deinde ad similes In pma parte dicit q. ex multis poterit eē manifestum. qz est mediūz aliquid ad qd mouent graua simplr. 7 a quo ferunt leuia sursum. Primo qz non ptingit aliquid eoz que mouetur in ifinitum ferri nō reitendo motū supra idē. Sic. n. nllm ipole simplr est in nā. ipole. n. sim- plr ē q. ex se pbitū ē eē. sic ē nullū ipole simplr fit: qd .n. fit pōt eē: ipole at nō pōt esse: mor^o at local factio qdā seu gōio est termini ad que exns. vñ 7 quo id ē exns in ter- mino a quo i terminū ad que: q. moueri motu locali i ifi- nitū nō ē pole: nisi p reitendōez: qd dico pp motū celi: que ptingit i ifinitū eē p reitendōez f3 itēdōez phi. Deīn cū dicit.

¶ Deinde ad siles videt angulos ignis qdem sursum latus: terra aut deorsum 7 omne graui- ratē habens. Quare nece ferri ad mediū: hoc autez vtrū accidit ad terre mediū: aut ad toti^o: quoniam idē est alius sermo.

¶ Pōit 2^{am} rōez dices q. deide ad sensū videm^o q. ignis mor^o ad deorsum i sursum mouet ad āgulos siles spales: mo- tus. n. sursum i cauo spere fac siles āgulos: silt at vnaqz ps terre: 7 oē hñs grauitatē ferē deorsum ad siles āgulos spales: cū moueat f3 rectū: 7 terrā ponam^o circūlarē. si igr ponam^o duas ptes terre: qruz altera moueat ex pūcto ze- nith. altera at ex pūcto orizontis f3 lineas rectas deorsū qz pstituet duos āgulos spales rectos i superficie terre: māife- stū ē at q. hñs lice magis distāt a se iuicē: qto remotiores sūt a terra. si ē ptabat vna linea recta itēsecās illas cō- stituet duos āglos itēsecos a pte supiozi maiores duob^o rectis. 7 duos itēsecos a pte iferiozi mōzes duob^o rectis vt ex se manifestū est: q. nece est lineas illas cōcurrere: vt apparet ex primo geometrie: quare necesse est partes terre motas f3 lineas illas naturaliter ferri ad vnū pun- ctum mediū. Et eadem rō est qdēcūqz 7 ex quacūqz parte superficie ponat moueri. Manifestū est igr q. ē aliqd me- diū 7 determinatū ad qd ferunt graua: qd ē mediū mūdi: qd est idez subo cū medio terre: vtz at ferant ad ipz. qz mediū mūdi: vtz qz mediū terre: alia rō est q. nō ptingit ad ppositū: nē de q. dicit ē i. z. h^o. ca^o de gete terre: q. mouet ad ipm. qz mediū mūdi: qm i bis 7 corpa leuia mouet ab extremo celi ad nos. q. ēra 7 graua ad mediū ei^o qd ē me- diū mūdi f3 q. hñs. 7 adhuc medi^o loc^o est gñatiū^o grauis 7 pseruatiū^o. qz mediū mūdi: n. qz mediū ēre. Deīn cū dicit

34. ¶ Quoniam aut oē substās ferē ad mediū: nece oib^o qd supferē ferri ad extremū regiōis i q. fa- ciunt motū: cōtrariū. n. mediū extremo. Sub- stans autem supereminenti ipsi autē subsiste- re semper ipsum supernatare.

¶ Probat 2° dices. qz oē graue 7 substās simplr ferē ad mediū determinatū exns: nece ē ignē 7 oē q. supferē oib^o simplr ferri ad extremū regiōis: qd ē vltimū celi ad nos ad qd mouet oia leuia simplr nō pbita. qz si dū in d. rīo: 7 ppositū in pposito: mediūz at mūdi 7 extremū celi dū sūt: substās at oib^o: 7 supeminēs oib^o motis motu re- cto silt dū sūt: si igr substās oib^o ferē ad mediū determi- natū exns: manifestum est q. supeminens ferē ad extre- mum silt determinatū exns. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Propter qd 7 rōnabilr graue 7 leue duo sunt: 7. n. loca duo qd mediū: 7 qd extremū.

¶ Inuit 2^{am} rōez q. segt ex dicit: dices q. pp h^o. qz ē ali- qd mediū. 7 aliqd extremū determinata adiuicē plm ob- stātia localr: rōnabilr ff duo corpa extrema graue 7 leue locis. n. nālib^o exntib^o nece est eē corpa mobilia ad illa. qz loc^o nālis nō est sine corpe. cū igr sint duo loca: extremūz .s. 7 mediū i mūdo: nece est eē duo corpa mobilia ad illa: hñs at sūt graue 7 leue simplr. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Est aut aliquid intermediūz horū: qd 7 ad vtrūqz ipsoz dicit aliter. Est. n. vt extremū 7 mediū: qd amboz ē itēmediū: pp hoc ē aliqd etiā aliud graue 7 leue: puta aq. 7 aer.

¶ Probat q. ē aliqd graue 7 leue i respectu dices: q. qz ē aliqd extremū 7 mediū i mūdo q. sūt dūa 7 dūo. sim- plr ē aliqd mediū: ad qd vtrūqz extremūz ppatū rōnez vtriusqz hñs: manifestū est q. erit loc^o aliqz itēmediū. v3. in mūdo itē mediū 7 extremum simplr qd pparatū ad extremū mediū erit: pparatū vō ad mediū extremū. Et ita sicut est extremū 7 mediū in mūdo: ita nece est eē ali- que locū itēmediū ipsoz. Et qz loc^o nālis nō est sine cor- poze nato moueri ad ipm: aut in exite cui pportioat: ma- nifestū est q. nece est itē graue 7 leue simplr eē aliqd qd sit graue 7 leue ad aliud: 7 ad aliud pparatū: ad leue qdē graue: ad graue at leue. Sic igr appz ex dictis q. ē aliqd simpliciter graue: 7 aliqd simplr leue: 7 aliqd simplr me- diū itē ipa: sicut aer 7 aq. ¶ Deide cū dicit.

¶ Inquimus aut ptingēs spēi esse: ptingēt autē Cō 35 materie. Est aut in oib^o generib^o eadē differē- tia: 7. n. in q. 7 in qto est: hoc qdē vt species magis: hoc aut vt materia. Et in bis que secū- dū locū similiter. Quod quidē sursum determi- nati: quod aut deorsum materie.

¶ Declarat quā rōnem 7 bitudinē hñs adiuicē. Et circa hoc pmo oīdit q. ptingēs itē ipsa hñs rōnem forme respe- ctu cōtenti. Secundo cū dicit. Quare 7 in ipsa materia. Declarat eadē bitudinē hñs materiā fm q. subyci- tur vni istoꝝ ad se ipsaz: vt est materia alteri^o. 3° cū dicit. Dñs qdē igr. Cōcludit ex dictis quādā differētiā ipsoꝝ. Circa pma partē dicit q. nos dicimus: 7 psonū est rōni q. ptingēs fm q. ptingēs est rōnem hñs spēi 7 forme: qd aut cō- tineēt fm q. hñs rōnē materie: spēm. n. 7 formā dicimus q. ptingēt 7 terminat fm se. materiā aut q. ptingēt 7 determi- nat per formā. Et hec qdē differētia iuenit i oibus gene- rib^o. .s. q. aliqd hñs rōnem spēi magis: aliqd aut rōnez ma- terie. .s. in q. litate in qua album 7 calidū spēi pportioat. nigrum aut 7 frigidū materie: 7 in q. titate multum 7 ma- gnū spēi. Et vniuersalr in oppositis dignioza 7 pfectioza pportioant forme. vilioza aut materie 7 puationi. Et idē in oppositis fm locum: vnū accipit vt spēs: puta sursum. qz dignius: aliud aut vt materia: sicut deorsum. qz vilius 7 iperfectius est fm naturā. Et qz corpa naturalia ean- dez rōnem habēt adiuicēz quāz loca eoz naturalia ne- cesse est similiter se habere in corpozibus primis. .s. q. il- lud quod sursum continetur naturaliter habet rationes determinati per formam: quod autem deorsum ratio- nez materie 7 imperfecti vel simpliciter: vel in respectu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Quare 7 i ipsa materia ea q. grauis 7 leuis inquantū qdez tale potētia 7 grauis materia. Inquantū aut tale leuis. Et est quidē eadē: esse aut nō idē: que admodū corpus 7 languoris su- sceptibile 7 sanabile: esse aut nō idēz. ppter qd qdē neqz infirmabile esse aut sanabile.

Declarat eadē dīaz eē i mā fm q subycif ipsi. Et ē itelligēdū q p fm ordinē nāe ē ponere mām pmā i ellis q fm seyna ē oīuz ipsoz q de se i potētia solū: deide aut formas subales distiguetes q determinātes ipaz circa q̄litas pmas p se q imēdiate pntes formas eloz: cuiusmodi sūt calm q fm hūidū q siccū: sic appz ex 2° de gnatōe q̄rū elā sūt suba p^o fm se: deīn ē ponere formas p q̄s imēdiate iclinant ad sua loca nālia q sūt grauitas v̄l leuitas simplr v̄l i respectu: quoz subz q cā sūt ipa elā i actu p q̄litas pmas. s. p calitatē q fritate q h̄s: qz subz rōez entz i potētia h̄s: qd cōpetit mae pme. iō Ari. ipsa elā v̄l f̄z se accepta v̄l vt d̄rmiata sūt q̄litas p̄mis q sūt calitas q fritas q h̄s vocat mās grauitatis q leuitatis simplr v̄l i resp̄cū q̄nqz i seq̄ntib^o puta vt fm hoc dicat duplicē mās eē ipsoz: vnā pmā q vna ē oīuz: aliā aut pmā q alia ē i alio q alio. Dic̄ igif Ari. qz elā p̄nētia respectu p̄tētoz h̄nt rōez sp̄ci: p̄tēta aut rōez mae: cū mā p^o aliquo alio rōez h̄eat ordis eloz i formis subalib^o ad q̄s p^o ē i potētia: nece ē ipaz h̄re bāc h̄itudinē v̄l fm q subycif vni ad seipsā v̄l f̄z q subycif aly quā h̄nt graua q leua ad seiuicē. In q̄tū. n. ipsa ē i potētia ad elz graue simplr: puta ad terrā: qd h̄z rōez materie ē quodā mō mā mae: in q̄tū aut ē i potētia ad illud qd sursū ē: puta ad ignē ē mā simplr ei^o qd rōem sp̄ci h̄z q leuis. Silr p̄portioabl̄r se h̄z fm q ē i potētia ad formas eloz medioz: puta aq̄ q aeris q h̄z mā pmā: f̄z se accepta ē qdē eadē f̄z subm q nāz p̄ p̄tētoz oīs forme distiguetis eā: fm rōez aut alia q alia ē: rō. n. q eē ei^o accipit ex formis ad q̄s ē i potētia q̄s māifestū ē eē mltas rōes f̄z rō nē. Et iō ipa eadē fm subz ex̄ns alia ē: f̄z rōez q esse: quē admodū subm sanitatis q ifirmitatis v̄nū qdē ē fm subz: d̄ns aut fm eē q rōez. Et pp h^o ifirmabile fm q ifirmabile: q sanabile f̄z hoc q ē sanabile q̄uis sint idē subo dif ferūt n̄ f̄z eē q rōez: qz rō eoz sumit ex sanitate q ifirmitate q differūt fm rationē. Deinde cum dicit.

36. **C** Habens qdē igif talē materiā leue q semp sursū. Cōtrarias aut graue q semp deorsū. Qd aut alteras qdē hoz: h̄ntes aut sic adiucē vt be simplr q deorsū q sursū latas: pp qd aer q aq̄ habent q leuitatē q grauitatē v̄trūqz: q aqua quidē p̄ter q̄ terre omnibus substat. Aer aut p̄ter q̄ igni omnib^o supfertur.

C Assignat diuersitatē qdā corpoz p̄moz dicēs: q cum mā pmā subyciat corpi p̄nēti fm rōez vnā q eē: q corpi p̄tēto fm aliā: māifestū ē q corpi h̄ns mās idonee se h̄ntē ad leuitatē: puta vt d̄rmiata ē calitate: ē leue simplr q sursū ferē: q̄diu h̄z mās talē: qd aut h̄z mās d̄rie se h̄ntē: puta b̄n dispositā p fritatē ad grauitatē ē graue simplr q sp̄ mouēt deorsū: qd aut h̄z mās alteras qdē ab istis p̄ta d̄rmiatas nō calitate q fritate excellētib^o q maximis f̄z remissis magis: q qdē adiucē sic se h̄nt sic mā grauis q leuis simplr: sūt graua q leua i respectu: nō simplr: q ferūt sursū q deorsū: nō simplr: f̄z i respectu: sic h̄ntia mās latas. i. natas ferri sursū q deorsū: q pp hoc aer q aqua h̄ntia mās tales h̄nt v̄trūqz. s. grauitatē q leuitatē: q aq̄ subsidet oib^o p̄ter q̄ terre: q aer p̄ motū suū supfertur oib^o p̄ter q̄ igni: qui simpliciter supfert oibus. Deinde cum dicit.

37. **C** Quoniam aut est vnū solū qd oib^o supfert: q vnū qd oib^o substat neceesse duo alia eē: q q substant cuidā: q supferunt cuidā: qre neceesse q materias eē tātas q̄ta qdez bec q̄tuor. Sic at q̄tuor: vt vnā qdē omnīū cōez. Aliter qz q si f̄sit ex inuicē: f̄ esse aliter. **C** Nihil. n. p̄hibet cōtrarioz esse intermediū q vnū q plura quē

admodū in coloribus.

C Concludit ex dictis numez elemētoz q nūerū materie. Et p̄mo fac̄ hoc. 2°. cū dicit. Qd aut neceessariuz: pbat eglē eē nūerū dīaz fm q̄s mouēt sursū v̄l deorsū. p̄mo v̄l simplr v̄l i respectu. Circa p̄^o p̄^o fac̄ qd d̄cm ē. 2°. cū dic̄ In ea qdē: redit ad d̄clarādū q elā itēmedia h̄nt grauitatē q leuitatē i regiōib^o pp̄uz. Circa p̄^o p̄^o cludit nūerū eloz: q ex hoc nūerū materie: dicēs: qm̄ sic d̄cm est p̄^o vnū solū ē elm̄ qd oib^o aly supfert: puta ignis: q vnū aliud qd solū oib^o substat: puta terra: neceesse est eē alia duo i tēmedia que supferuntur quibusdā vel alicui: q substant aliquibus vel alicui: quoz vnū substat quidem igni supfert aut duob^o aly sicut aer: aliud autem supfertur vni tm̄: puta terre: substat aut aeri q igni sic aq̄. **C** Ad eū d̄tā aut isti^o p̄nē: si iūt duo extrema i corpi^o p̄mis neceesse ē eē alia duo media: ē itelligēdū q oīz hic supponere qdā d̄clarāda i lib. de generatōe: puta q qdlibz elm̄ h̄z duas q̄litas pmas tāgibiles sic ignis calitatē q siccatatē: aer calitatē q hūiditatē: q sic de aly: iterū q elā p̄nter se h̄ntia pueniūt i vna q̄litate q differūt i alia: distātia aut p elm̄ itēmediū opponunt fm v̄trāqz: terra aut q ignis cōueniūt i vna: puta i siccatate: differūt aut i alia puta calitate q fritate. Itēz oīz sup̄dere qdā aliū qd sup̄debat in p̄^o h̄^o: q māifestū ē ex se: q si vnū d̄rioqz est i nā q reliquū. Et ex istis appz rō p̄nē rōcinādo sic rōciabat p̄hs i 2°: vbi p̄bauit q sūt mlti mot^o i supiorib^o si sūt duo extrema elā māifestū ē q sūt ignis q terra: q si ignis q terra sūt. neceesse est duo alia itēmedia eē: qm̄ si vnū d̄rioqz est i nā neceesse ē q alterū i eē: sic māifestū est: ignis aut ē in nā q est calus q siccus: q neceesse ē eē d̄riū corpi^o ei fm v̄trāqz qualitātē: hoc aut est fm q hūidū qd dicim^o aquā. Itēz terra ē q ē frida q sicca. q neceessariū ē eē aliqd qd sit calm q hūidū: hoc aut dicim^o aerē: q si sūt duo extrema solū neceesse ē eē alia duo media. Si aut sūt elā p̄ma q̄tuor: māifestū est q neceesse ē mās eē tot quot sūt ista q̄tuor. Uocat at mās hic ipaz pmā mās vt d̄rmiata est formis eloz q p̄mis q̄litas tāgilib^o. Ita. n. sūt i potētia fm q h̄z ad grauitatē q leuitatē: q sic mā ipsoz aliquo mō vt dicebatur p̄^o. sic aut neceesse ē mās eē q̄tuor: vt mā pmā cōis oīum sit vna fm se: qd pōt d̄clarari etiā p alia mltā. Et qz oīa elā ex seiuicē generant q aut ex seiuicē generant materiā vnā h̄nt q ecōtrario sic d̄r p̄mo de generatiōe. Et iō q̄ tuor elā p̄ma h̄nt vnā q eadē materiā fm subm f̄z differētē fm rōez q eē. Et adiūgit ad d̄claratiōē p̄mi q duo rū d̄rioqz nihil p̄hibz eē vnū aut pla media: oīa. n. d̄ria p̄mo q p̄nciplr dicta mediū h̄nt sic p̄bat. iō. mataphisice: qdā qdē vnū: qdā at pla: q̄uis qdā d̄ria simplr dicta sint imēdiata. Est aut itelligēdū q plato supponēs duo elā extrema. puta terrā q ignē d̄clarauit duo eē media ex h^o q si accipiant duo solida nō p̄nt vniri p vnū mediū medio loco p̄portioabile: f̄z de neceessitate sunt duo: qd p̄z in numeris. Si. n. accipiat p̄mi duo solidi numeri puta octo q cōponunt ex ductu binary in seipuz bis. q viginti septē q cōponunt ex ductu ternary in seipuz bis: iter istos duos nō iuenit vn^o medio loco p̄portionabilis: f̄z duo de neceessitate: quoz mior p̄stituit ex ductu radice maioris. s. triuz in linearē minoris. s. q̄tuor q faciūt. i. z. Alterū aut ex ductu radice minoris. puta duoz: in sup̄ficialē maioris: puta nouē: q faciūt octodeci: q tūc p̄portio vigitiseptē ad octodeci est sic isti^o ad duodeci q illi^o ad octo: vbiqz. n. ē sexq̄altera. Et qz accipiebat q rōnabilr q elā oīz eē contine p̄portionabilia vt q est p̄portio p̄mi ad 2^m eadē isti^o ad 3^m: q sic v̄teri^o. iō conclusit q inter duo extrema corpora opz esse duo media. Deinde cum dicit.

C In ea quidē igif que ipsius regiōe habētuz

38.

39.

grauitate & leuitate vnumquodq; habet grauitatem. Terra aut in omnibus leuitatem non habet: nisi in quibus superfertur.

¶ Probat qd ela in regionibus propriis sunt grauiora. Et p^o p^o ponit. 2° cu dicit. Propter qd: manifestat p signu. P^o igit dicit qd vnuquodq; eloz grauitate hntiu & leuitate siml hnt grauitate in regione propria: leuitate aut non hnt nisi in illis qb^o superunt: sic aq in terra & aer i terra: & aq oino: terra aut in loco oiu grauitatem hz qz simpliciter grauis est.

¶ Deinde cum dicit. Propter qd & sub distractis quide feruntur in ea que deinceps deorsum. Aer quidem in eas que aque regione: aqua aut in eam que terre: sursus at in ea q ignis: diuiso igne non fertur aer nisi vi queadmodu & aq trahit: cu fiat superficies vna: & veloci^o trahat qz sursus latode qz fert aq deorsus. Neq; aq in eas q aeris: nisi vt nuc dictu est. Terra aut hoc non patit: quonia non vna superficies: ppter qd aq quidem in vas ignitu distrahit: terra aut non.

¶ Manifestat qd dcm e p signu pmo. 2°. cu dicit. Queadmodu aut: ex quoda dicto ifert correlarium. In pma predicit q signu h^o q intermedia ela in locis propriis fz aliqd grauitate hnt: est q subtractis ellis substatis eis mouent deorsus ad ea q sequunt: sic aer remota aq fert ad regionem aq: & aq submota terra i regionem terre. Si at ignis supermines aeri moueat aer non mouet i regionem eius nisi p violentia queadmodu trahit q aq trahat in locu sursus qm aliqd corp^o plane superficie applicat superficie aq: ita q fiat superficies vna trahit q qm tuc aliqs trahit veloci^o corpus illud sursu qz aq nata sit moueri deorsu: t^o aq violentia passa seqt motu illi^o corpus sursu. Si vo aliqs tardi^o traheret corp^o illud qz aq nata sit deorsu moueri non seqret aq motu ei^o. Silt etia aq non mouet i regionem aeris nisi p violentia vt dictu est: terra vo p tale violentia non mouet sursus in locu aq vl aeris: qz non hz cu ipis superficie vna: eo q ipa pp siccitate & trinitate non hz in partibus suis nec etia humiditate p qua bn fiat trigua superficie aq. Et pp hoc accidit q si accipiat vas concavum cuius orificiu sit strictu q fundus: & ponat i ipso cadela accesa vl ipsuz ignia circa fundu: deinde orificiu ei^o imergat aq subuertedo ipsuz: aq distrahit a loco suo nali supi. Si at idem vas applicet terre fm eudem modu non mouebit terra sursus. Ca aut pmi pot e: qz caliditate cadele vl et vasis accessit aer inextis rarefit & ignit: ignit at & mot^o ad fundu vasis hnt i minore locu: pp duo. p^o qd e. qz cu sit rar^o & bn passibil: & p^o nns fritate aq substatis vl accntali vl eentiali ifrigidat igrossat: & igrossat hnt i minore locu. Scdo qz ptes aeris ignite mouent sursus trinitate: sic igniunt qretes maiore locu: venientes aut ad fundu vasis repcutiunt: repcusse aut inuolunt se & ingrossant: sicut vapor eleuat^o ab aqua buliete i vase repcusus ab opculo ingrossatur & fit aq. Signu autem h^o ingrossationis aeris pot esse q si fraga vas dispositum sic dictu e p^o iueniet aq ifudo: sic dicit auerrois se iuenisse qm qz. cōpresso aut aere in minore locu sil tpe mouet aq sursus sequens superficie aeris: qz cu aq similitudiez hz nale ne intercitat vacuu fz tata qtitate fz quata aer pprimif. Si aut ab exteriori calefiat fund^o vasis descedit aq iferi^o ad situ naturale. qz pp calitate aer igrossat ifundo rarefit & redit ad pore disponē. Ca at qre terra non silt mouet sursu vase silt disposito ad ipsaz e q trinitate non hnt in partibus suis non bn trigua superficie aeris: nec bn pot phibet igressum aeris exterioris pp porositate ptiū. Si aut tringeret

q terra cui coplat vas bn trinitate i suis partibus eēt nec permitteret igressuz aeris exterioris: necariū eēt vl ignez non agei i aere rarefaciedo: puta qz extigueret: aut vas distrupti: aut pōere vacuu: aut terrā sursu moueri: & rōnabile eēt accider illud qz min^o hret d inclinatioe ad triū. Deim cu dicit.

¶ Queadmodu aut neque terra sursum: neq; ignis deorsus fert sublato aere: nullā. n. habet grauitate. Neq; in ea q ipsi^o regione: queadmodu neq; terra leuitate. Fert aut deorsus duo sub distractis. Quonia hoc qd e simpli^o graue est: qd oib^o substas: hoc aut ad aliqd graue ens in ea que ipsius regionem: aut quibus superfertur propter similitudine materie.

¶ Infert correlariū ex dcis dices: q sic terra non mouet sursu sequedo superficie corpis suplati. ita nec ignis mouetur deorsu amoto aere nisi p violentia. Sic. n. terra non hz aliq; leuitate p qua d loco suo possit: sursu moueri: ita nec ignis aliq; grauitate hz: p qua ferat deorsu: duo at media mouet deorsu remotis substatis corporeib^o. s. aer & aq: qm hec. i. terra simpli^o grauis e & oib^o substas: & io sursu non mouet: hoc aut. i. elm intermediū e graue i respectu i regione sua fz aliqd aut saltē i loco illoz qb^o superet pp similitudine materie ad simpli^o graue: non qd e simpli^o pme fz ei^o q p xia e. s. materie pme vt determinata e fritate q e p se dispo sub i vl ca grauitatis. Et io aer fz h^o q frigid^o e fz aliqd: & aq grauitate qda hz fz qd. sic era simpli^o: & io distractis inferiorib^o mouet deorsu. ¶ Dubitabit aut aliqs & rōabilr vtz aer i regione ppa grauitate heat p qua ferat deorsu. Et q sic videt Ari. pbare p^o expimeto. Si. n. accipiat yter de corio subtili & iflet aere i loco aeris extis veloci^o descendet inferi^o qz non iflat: hoc aut non eēt nisi aer grauitatem hret i loco suo p qua descenderet. Nuc at pbauit illud idez ex alio signo: qm aer & aq sumotis corpib^o substatis eis mouent deorsus a regionibus suis. Ignis aut si remoueret aer non ferret fm deorsu nisi p violentia vt dicit: hoc aut non eēt nisi aer & aq grauitate hrent i locis suis p qua mouet deorsu. ¶ P^o p^o dixit i. 3°: q aer & aq sunt necessaria i motu pietoz: qz hnt natura grauis & leuis: p qua pnt deorsu & sursu facilt moueri: cu g^o mot^o pietoz fiat i ipo aere ad deorsu o3 ipz hre grauitate: p qua deorsu ferat. ¶ In oppositu at e ptholo. lib. d pōderib^o. vbi coat ondet q i sui regione nec aer: nec aq grauitate hnt. et q qd e aq n heat ondit ex eo q imergetes se i aq quis ad magna pfuditate submergant non sentiunt grauitate ipsi^o: videt aut q deberet sentire si grauis eēt: non hz igit grauitate vt videt i loco suo: de aere aut hoc pbat asseres d Aris. q yter repletus aere leuior e seipo non repleto: qd non eēt si aer grauitate hret i loco suo. ¶ In triū silt e themi. expositor Aris. sic dicit auerrois. si. n. hret leuitate i loco suo moueret ex se ipso nalt. ¶ Et e intelligedu adhuc q de aere possumus loq duob^o modis vno^o fm se: & fz naturale disponē ipsi^o. Alio aut mo fz accns & fz disponē pternaturalē ei^o fz q h^o. Si p^o siderem^o aere fz se & fm nale disponē ei^o non hz aliq; grauitate p qua ex loco suo moueat deorsu qm aer fm nale disponē ei^o hz qlitate vna simplicē q e pn^o sui mot^o nalis: qd ondit simplicitas forme subal ipi^o q e p se ca illi^o. Et et vnitatis loci & simplicitas ad qua p ipam mouet p se: p ista at qlitate simplicē gescit i loco suo naturali: cu e i eo: & mouet ad ipz: vbicūq; fuerit: siue deorsu i loco terre vl aq: siue sursu i loco ignis. Si aut p ipaz mouet ad locu suū & gescit i eo. g^o p ipaz non mouebit ex ipo: iposibile. n. e q aliqd corp^o simplex moueat p vna forma simplicē ad aliquē locu. & ex illo itez moueat: cum p istam gescat i loco suo p ipaz non mouebit ex eo qz nullū corp^o

per eandē formā gescit in aliquo loco ⁊ mouet ex illo. Si
 igit nō hz nisi vnā formā simplicē p quā mouet nāl: ma-
 nifestū ē q aer f3 nālē suā dispōnē p̄stēs nō hz p qd mo-
 ueat a regiōe sua: ⁊ sic locut⁹ fuit themisti⁹ vt appz ex vir-
 tute rōnis sue q̄ iā tacta ē. ¶ Sic et̄ vey dixit ptholome⁹
 q aer i loco suo grauitatē nō hz. Et si aere exite in dispō-
 ne tali impleat vter: leuior erit seipo nō impleto: ⁊ sic rōabile
 est ipz exptū fuisse: sic dicebat pzi⁹. ¶ Si aut loqmur de
 aere fm accns ⁊ dispōnē ei⁹ p̄ternālē sic nihil phibz ipm
 in regiōe sua aliq̄ hre grauitatē. ¶ tingit. n. aere p̄pinquū
 terre vā aq̄ frigate ipoz igrossari ⁊ ifridari p̄ter nāz ei⁹: sic
 aq̄ calefit ab igne. Et qz frigiditas est cā grauedis ¶ tingit
 ipsuz fieri graue p̄ter nāz suā. ⁊ p̄ oīs ipz moueri deorsuz
 ad locū aq̄. Sic igit aer p accns fm q̄ hō grauis ē in aliq̄
 pre regiōis sue: ⁊ p accns mouet deorsū. ¶ Ipe at sic igrossa-
 tus ⁊ grauis fact⁹ f3 q̄ hō hz p̄n⁹ p qd moueat dōrsū: sic et̄
 nihil phibz aerē i pre supiori sbtiliatū calitate ignis p̄ter
 nālē dispōnē ei⁹ moueri f3 aliqd ad regionē ignis: ⁊ ignē
 in inferiori pre ei⁹ igrossari hūiditate aeris vel aliqua alia
 cā moueri deorsū ad regionē aeris fm aliqd. Et fm hunc
 moduz loq̄ hic Arist. de aere: qn̄ dic̄ ipz hre grauitatē in
 regiōe sua: ⁊ moueri dōrsū distractis inferiorib⁹. Et f3 hoc
 pōt eē vey q si vter repleat aere sic disposito grauior sit
 seipso nō repleto. ¶ Qz aut dī q̄ mot⁹ p̄iectōis nō posset
 fieri in aere nisi grauitatē hret in loco suo. Ddm est q nō
 est de necessitate mot⁹ p̄iectoz mediū eē graue vl leue:
 f3 ista sūt coadiuuātia ipz fm q̄ hō: fm q̄ exposituz fuit
 pzi⁹ vbi Arist. de hoc fec̄ mētoez. Eodē mō est intelligēdū
 de aq̄ q̄ qlitatē vnā hz f3 se f3 quā gescit in loco suo sim-
 plici ⁊ mouet ad ipz vbiq̄ fuerit: aut i loco aeris sursū
 vl terre deorsuz: ⁊ p istā ipole ē q moueat a loco suo nālī
 ad locū terre: f3 q̄ Auer. dixit sup p̄mū h⁹: q aq̄ nō pōt
 moueri nālī ad locū terre si remoueret terra. ⁊ iō si beat
 tm̄ vnā qlitatē q̄ est i ea p̄n⁹ mot⁹: n̄ hz vtutē p quā mo-
 ueat ad locū terre: f3 nālē dispōnē ei⁹ accepta: vl ad locū
 aeris sursū: f3 accns tm̄ nihil phibz p̄tē ei⁹ p̄pinquā terre
 igrossari: ⁊ graue fieri p̄ friditatē terre. ⁊ f3 aliqd moue-
 ri ad locū terre. Silr p̄tē ei⁹ supiorē calitate aeris sbtili-
 liari ⁊ leuificari: ⁊ f3 aliqd moueri ad regionē aeris: sicut
 appet i vapore. si qdē vapor subalr sit aq̄. Sic igit aq̄ fm
 nālē dispōnē ei⁹ accepta qlitatē hz aliq̄ p quā mouet ad
 locū suū. ⁊ gescit i eo nālī: quā dicim⁹ grauitatē qdā: p
 quā tm̄ nō mouet ex loco suo ad locū terre. f3 q̄ hō. Et f3
 hoc vey dixit quoquō pthole. q aq̄ n̄ hz grauitatē i loco
 suo: p quā i ipo vl ex seipo moueat: nihil tm̄ phibz eā hre
 qualitatem nālem per quā moueat ad ipz ⁊ in ipso quie-
 scat: ⁊ p̄ternaturālem. per quā ex ipso moueatur. sicut
 Arist. loqur hic. ¶ Deinde cum dicit.

40. ¶ Quod autem necessarium facere equales
 differētiās ipsīs manifestum.

¶ Probat q dīe qb⁹ elta mouent ad loca sua nālīa sūt
 eq̄les ipis eltis: ⁊ dīntes ad iuicē sic forme eloz. Et p̄mo
 p̄mittit p̄clonē suā dicēs. q manifestū est ex dicendis q
 dīe eloz qb⁹ d̄terminant in ordie ad motū sūt eq̄les nu-
 mero formis essentialib⁹ ipsoz. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Si qdēz. n. vnā materia oium: puta aut va-
 cuū: aut plēnū: aut magnitudo: aut trianguli:
 aut oīa sursuz: aut oīa deorsuz ferēt: altera at̄
 latio nō erit. Itaqz aut leue nihil erit simplr: si
 oīa declinat: ⁊ magis eo q̄ ex maioribus sint
 corporib⁹: aut ex plurib⁹: aut qz plena. ¶ Hoc at̄
 videm⁹: ⁊ oñsum ē: qz silr deorsumqz semp ⁊
 vbiqz ferēt ⁊ sursuz. Si at̄ vacuū aut aliqd tale
 qd semp sursuz: nō est qd semp deorsuz.

¶ Probat eā vey inuere rōez istā. Si eēt vnā dīa p quā
 d̄terminat oīa: seq̄rent ipolia. si et̄ eēt due seq̄rent etiā
 ipolia. Silr si eēt. 3. ergo eē vnā vel duas vel tres dīas
 ē ipole. ḡ relinqt q̄ necesse ē eē q̄tuoz. vnā ignis. aliā ae-
 ris. ⁊ sic i alijs. Circa rōez istā p̄cedit sic. qm̄ p̄ pbat q po-
 sita vnā vl duab⁹ seq̄nt ipossibilia. ⁊: cū dic̄. Necesse qdē
 igit̄ quēadmodū. pōit p̄clusionē. Circa p̄m⁹ p̄mo pōit duo
 icōueniētia q̄ sequunt̄ posita vnā tm̄. ⁊ cū dic̄. Si autem
 duo: ea q̄ sequunt̄ positis duab⁹. Circa p̄m⁹ p̄mo pōit duo i-
 cōueniētia in genere cū dic̄. Et it̄ermedioz. In p̄m⁹ pte dic̄
 q si est vnā mā. i. vnā dīa mālis p quā inclinant̄ ad mo-
 tū oīa elā dīns in illis f3 plus ⁊ min⁹: sic ponūt dīntes va-
 cuū aut plēnū aut magnitudiez aut triāgulos sic dictū est
 pzi⁹: seq̄t aut q oīa mouebunt sursū: aut oīa deorsū: ita q̄
 alter mot⁹ nō erit alio solo exite. Et si oīa mouent deoz
 suz q̄nis qdā veloci⁹ alijs: aut qz sūt ex maiorib⁹ magni-
 tudib⁹ eisdē: sic qdā posuerūt: aut ex plib⁹ triāgul̄ sic alijs:
 aut qz plus de pleno sic democrit⁹: seq̄nt: q̄ nihil erit le-
 ue simplr qd simplr sursū natū ē moueri. Si aut̄ illa vnā
 dīa sit vacuū aut aliqd aliō tale qd moueat sursuz sp: q̄-
 nis magis ⁊ min⁹: nō erit simplr graue: qz sp natū est mo-
 ueri deorsuz. Nūc aut̄ videm⁹ ⁊ oñsum est pzi⁹ q̄ qdā sp
 ferēt deorsū vbiq̄ fuerit: ⁊ qdā sp sursū vbiq̄: ḡ māi-
 festū ē. q nō ē tm̄ vnā dīa oīuz. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et it̄ermedioz vtiqz qdā erūt deorsuz velo-
 ci⁹ terra. In multo. n. aere triāguli plures aut
 solida aut pua erūt. Itō videt̄ aut̄ neqz vnā pri-
 cula aeris deorsum lata. Similr aut̄ ⁊ in leui.

¶ Si illud faciat aliqs supabūdare materia. 40.

¶ Pōit ⁊m̄ icōueniēs: dicēs si sit vnā dīa oīuz seq̄nt q̄
 aliq̄ ptes it̄ermedioz corpoz erūt grauiorē terra: ma-
 nifestū est. n. q̄ in mlta aq̄ vl magno aere erit plus de illa
 vnā dīa: puta de triāgul̄ aut solidis: aut et̄ de corpib⁹ par-
 uis q̄ in pua q̄titate terre: seq̄nt igit̄ q̄ magna ps aeris
 vl aq̄ veloci⁹ mouebit̄ q̄ pua ps terre. Nūc aut̄ nō vide-
 mus aliq̄ p̄ticulā aeris veloci⁹ deorsuz latā q̄ aliq̄ ptes
 terre: ḡ nō erit vnā dīa oīuz. Silr aut̄ pōt argui ⁊ de leui
 si aliqs dicat q̄ vacuū vl aliqd hō supabūdās sit cā leui-
 tatis. ¶ tingit. n. iuenire aerē magnū vel aq̄ magnaz in q̄
 plus erit de vacuo vel de mā illa q̄ in puo igne: qz magn⁹
 aer vel aq̄ veloci⁹ mouebit̄ sursuz q̄ puus ignis: qd ē im-
 possibile. ḡ ipossibile ē oīuz eē dīas vnā. ¶ Deīn cū dic̄.

¶ Si aut̄ duo it̄ermedia q̄uo erūt facientia q̄
 faciūt aer ⁊ aq̄: puta siqs dicat eē vacuū ⁊ ple-
 nū. Ignē qdē igit̄ vacuū: pp qd sursuz: terraz
 aut plēnū: pp qd deorsuz: aerē at̄ plus igne ha-
 bere: aq̄ aut̄ terra: erit. n. qdā aq̄: q̄ plus hēbit
 ignē paucō aere: ⁊ aer multus pauca aqua ter-
 ram plurē. Quare oportebit aeris quandam
 multitudinē velocius ferri deorsuz aqua pau-
 ca. Hoc autem nō videt̄ nequaqz nunqz.

¶ Tagit icōueniētia q̄ sequunt̄ ponētib⁹ duo elā p̄ma vel
 duas dīas oīuz eloz: sic dixit ponētes vacuū ⁊ plēnū vl
 raz ⁊ densuz: dicētes vacuū vel raz cām leuis: plēnū vo
 ⁊ densuz cāz: vacuū dicēs: q si aliqs ponat duas dīas esse
 p̄xia elā oīuz corpoz: puta si aliqs dicat eē vacuū. ⁊ plēnū
 vacuū qdē dicēs eē cāz leuis simplr ⁊ ignis: plēnū aut̄ cāz
 grauis simplr ⁊ terre: aer aut̄ plus hz de nā vacuū vl ignis
 ⁊ min⁹ de nā solidi ⁊ terre: aquā aut̄ ecōtrario: tūc q̄redū
 est quō elā it̄ermedia faciūt ea q̄ apparēt nobis in aere ⁊
 aq̄. Apparet. n. nobis q̄ aer ⁊ q̄libz p̄ticlā ei⁹ supnatat aq̄.
 aq̄ at̄ ⁊ q̄libz p̄ticlā ei⁹ subidet ipsi aeris: qd nō poterit cō-
 tingere si sint due dīe oīuz eloz p̄xie: ¶ tinget. n. eē aliq̄

partē aq̄ tantā q̄ hēbit plus de igne ⁊ vacuo q̄ modicus aer quare velocius mouebit̄ sursum h̄ aqua q̄ modicus aer ⁊ supnabit̄ ei. Itē ⁊ tringet eē aliq̄ q̄titatē aeris tā tā in q̄ erit plus de terra ⁊ pleno q̄ in modico aere: q̄re veloci⁹ fere⁹ magn⁹ aer deorsum q̄ modica aq̄: hoc aut̄ nū q̄ videm⁹ ⁊ tringere: imo magis oppositū. q̄ manifestū ē q̄ nō erūt duo eia p̄xima oīum. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Necessē igit̄ quēadmodū ⁊ ignē sursum: qz tale h̄z: puta vacuū: alia at̄ nō ⁊ terrā deorsum: qz plenu h̄z ⁊ aerē in eū q̄ ipsi⁹ ⁊ supius aqua: quoniam tale aliqd̄ habet ⁊ aqua deorsum: qz tale aliquid. Si aut̄ erat vnū ad ambo aut duo: ambo at̄ duo existūt: vtrūq̄ erit aliq̄ multitu- do vtriusq̄: que excedet: ⁊ aqua qdē aere pau- co ad sursum ⁊ aer aqua ad deorsum: quemad- modum dictū est multotiens.

¶ Inducit̄ clusionē p̄ncipalē dicens: qz cū n̄ sit vna d̄tia q̄ sit p̄ximū elin oīum: nec ē due: ⁊ eadē rō est de trib⁹ ne- cessē est eē cōles d̄tia simpliciū corporū. ita vt vnūq̄q̄ ip̄oz subsistat p̄ p̄riā d̄tia. ita qz sic ignis subsistit p̄ p̄riā d̄tia. puta p̄ vacuū ⁊ sursum mouet̄ p̄ ipsū ⁊ alia nō: ⁊ sic terra subsistit p̄ p̄riā: puta p̄ plenu ⁊ deorsū ferit̄ p̄ ip̄z: ita qz hoc necessē est subsistere p̄ p̄riā d̄tia ⁊ moue- ri sursum ⁊ supi⁹ aq̄ p̄ p̄riā: ⁊ aq̄ p̄ p̄riā determinari ⁊ ferri deorsum ⁊ sub aere p̄ ip̄z: qm̄ si eēt vna d̄tia ambo- rū intermediorū p̄ria aut etiā due: ita qz etiā ambe due in- existerēt vtrūq̄ intermediorū seq̄rent̄ p̄dicta incōueniētia. eēt. n. ponere aliq̄ magnā multitudine vtriusq̄ in q̄ pl⁹ eēt de alterutra d̄tia q̄ de altera: ita qz esset aliq̄ magnitudo aq̄ in q̄ plus eēt de d̄tia leuis q̄ in modico aere: qz veloci⁹ descēderet deorsum tāta aq̄ q̄ modic⁹ aer. Itē ⁊ tringeret eē aliq̄ q̄titatē aeris in q̄ eēt plus de d̄tia grauis q̄ in mo- dica aq̄. qz veloci⁹ descēderet q̄ aq̄ illa: hoc aut̄ nūq̄ vi- dem⁹ ⁊ tringere sicut dictū est. ergo nec ⁊ tringit esse vnā aut plures d̄tia omniū. ¶ Deinde cū dicit

Co. 42.

Figure aut̄ nō cā ei⁹ qd̄ ē ferri simplr̄ aut deorsum aut sursum: s̄ ei⁹ qd̄ ve- locius aut tardius: propter quas at̄ causas non difficile videre.

¶ Quidit̄ qz figure ip̄oz eloz nō sūt cāe p̄ se mor⁹ ad lo- ca sua: s̄ cōcāe tñ v̄l coadiuantes: fuerūt. n. aliq̄ q̄ posue- rūt hoc. Et circa hoc p̄mo p̄mittit̄ cōclusionē suā. 2. cū di- cit. Dubitat̄. n. manifestat̄ eas. In p̄ma pte dicit qz figure ip̄oz eloz nō sūt cāe p̄ncipal̄ p̄pter q̄s ferant̄ sursum v̄l deorsū: sic qdā posuerūt ignē qz pyramidal figure est aut sp̄ice sursum moueri: s̄ magis sunt causa ei⁹ qd̄ est veloci⁹ aut tardi⁹ moueri: nec est difficile videre cās p̄ q̄s hec contingunt. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Dubitat̄. n. nūc p̄ qd̄ lata ferrea ⁊ plūbus amplius in aqua: alia autez minora ⁊ minoris grauitatis: si sunt rotūda aut longa: puta acus deorsum ferunt̄. Et quare qdā p̄pter puitatez ampli⁹ ⁊ alia terrea ⁊ puluerea vtrūq̄ i aere.

¶ Manifestat̄ eā ex dissolutōe q̄rūdā dubitatōis q̄s p̄- mo p̄mittit̄. 2. cū dicit. De his aut̄ oib⁹. dissoluit̄ eas. In p̄- ma pte dicit qz dubitabit̄ aliq̄ p̄pter quā cās ferrea ⁊ plū- bea q̄uis sint grauiora s̄ nāz cū sint late figure supnatāt aq̄: cū at̄ sūt rotūda aut lōga q̄uis mioza sint ferūt̄ deor- sum: sic acus. 2. p̄pter qd̄ ptes quozūdā corporū grauitatē h̄ntium ⁊ terrea ex̄ntia natant in aerem sicut auri folia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ De his aut̄ oib⁹ putare qdē cām eē quēad-

modū democritus nō recte h̄z. Ille. n. inqt̄ ele- uata calida ex aq̄ sursum pellere lata h̄ntiū gra- uitate: stricta at̄ decidere: pauca. n. eē ⁊ tra pul- sata ip̄is. ¶ ⁊ portebat. n. in aere adhuc hoc magis facere: quēadmodū istat ⁊ ille ip̄e. S̄z instans soluit̄ debilitat̄: ait. n. nō in vnū impe- tum facere semidiuisiones semimotū eozū q̄ sursum feruntur corporum.

¶ Dissoluit̄ dubitatōes. Et p̄mo tāgit̄ solonē democriti ad ip̄as ⁊ istātiā q̄ ip̄z. 2. cū dicit. Qm̄ at̄ s̄ hec. p̄dit̄ dissolu- tiōes vitatē ex q̄ appz qz figure n̄ sūt cāe p̄ se mor⁹ corpo- rū: s̄ coadiuantes magis. Dicit̄ igit̄ p̄mo qz nō est rectū cre- dere cās istoz eē quā democrit⁹ assignauit: ille. n. dixit qz exalatōes seu vapores cali eleuati ex aq̄ sursum obuiantia corpi graui h̄nti latitudiez q̄ pellūt ip̄z eē sursum. ⁊ iō faci- unt ip̄z sistere: corpa at̄ grauia stricte figure statū decidūt qz exalatōes pauce obuiāt eis q̄ pellētes p̄ similitudiez ip̄oz. Obuiabat aut̄ ip̄emet̄ sibi qz si hec erat cā q̄re cor- pora late figure supferunt̄ in aq̄ oportebat magis ista cō- tringere in aere: qm̄ pla cala sūt in aere q̄ i aq̄: q̄ magis ex- pellere p̄nt. Sed ip̄e ponēs istātiā h̄c debilit̄ remouet̄ eā: dicit. n. qz exalatōes cali eleuate i aere diffūdūt ⁊ dis- gun̄t. Ip̄is aut̄ disp̄is seyn nō facit̄ ip̄etū in vnū vt sursum possit tenere ⁊ repellere suprapositū corp⁹: q̄uis sit late fi- gure: appellat̄ aut̄ seyn motū corporū q̄ ferunt̄ sursum: fac- ēt ad hoc mobilitas aeris i q̄ aere d̄stoz ⁊ grossiori ex̄- te insp̄sant̄ exalatōes eleuate. ⁊ iō mor⁹ ip̄oz fortiozez ip̄etū facit̄ i corp⁹ suprapositū. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Quoniam aut̄ sunt hec qdē facile diuisibilia p̄tinuo. Hec at̄ minus diuisina aut eodē mō: hec qdē magis: hec at̄ minus has eē putādus causas. Facile diuisibile qdē igit̄ qd̄ bñ termi- nabile ⁊ magis qd̄ magis. ¶ Aer at̄ magis aq̄ talis: aq̄ at̄ terra: ⁊ min⁹ vtrūq̄ i vnoquoq̄ ḡne magis de facili diuisibile: ⁊ distrabit̄ facili⁹.

¶ P̄dit̄ solonē verā dubitationū p̄dictaz ex q̄ appz p̄po- sita 2. lo: quod p̄mo fac. 2. cū dicit. De graui igit̄: recapitlat̄. Circa p̄mo p̄mittit̄ qdā ex q̄b⁹ dissolunt̄ dubitatōes. 2. cū dicit. D̄ntia qdē. explicat̄ solonē. In p̄ igit̄ pte volēs assignare cās p̄ q̄s figure faciūt ad facilitatē mor⁹: ⁊ nō sint cā p̄ncipal̄ ip̄i: ⁊ dissoluere dubitatōes: p̄mittit̄ duo. p̄ qz corporū p̄tinuo qdāz sūt bñ diuisibilia sic aer. qdā min⁹ talia sic terra vel aq̄. 2. qz corporū qdā sūt bñ diuisi- bilia: qdā aut̄ male diuisibilia: qdā sūt de facili q̄ sūt hūi- da ⁊ bñ terminabilia termino alieno. ⁊ illa magis q̄ magis talia sicut aer diuisibilior ē q̄ aq̄. qz hūidior ⁊ magis ter- minabilis q̄ ipsa. ⁊ in eodē etiā genere min⁹ est magis di- uisibile: qz magis passibili⁹ q̄ mai⁹. bñ at̄ diuisibilia sūt q̄ sūt acute vel angularis figure. et ista opz putare eē causa dubitatorū magis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ D̄ntia qdēz igit̄ latitudinē p̄ multū cōpre- bendere sp̄ supmanent p̄ nō distrabi qd̄ plus de facili. Ecōtrario aut̄ h̄ntia a figuris p̄ pau- ca cōprehēdere ferunt̄ deorsum p̄ diuidere fa- cile. Et i aere multo magis q̄to magis de faci- li diuisibilis aq̄ ē. Qm̄ aut̄ grauitas h̄z quādā virtutē: scd̄z quā ferit̄ deorsum ⁊ p̄tinua ad nō distrabi. Hec itaqz adiucē cōparent̄. Si enīz excedat virt⁹ grauitatis cā que in p̄tinuo ad di- stractōez ⁊ diuisione: trāsibit̄ deorsum veloci⁹:

Co.

43.

Co.

44.

Co.

45.

si aut debilioz sit: supnabit.

Explicat solone dices: qd hntia latitudinē figure pp la-
titudinez multū cōprehēdūt de corpe supposito eis: qz
non pnt diuidere eū de facili: qz nō sūt bñ diuisua supna-
tant eis: ecōtrario aut hntia figurā strictam vel etiā acu-
tas: pax cōprehēdūt de corpore supposito eis: ideo defa-
cili diuidūt ipsuz: tū qz ipsa bñ diuisua sunt: tū qz paucuz
bñ diuisiū ē: ppter qd mouet deorsuz p ipsuz: 2 hoc ma-
gis ptingit i aere q̄ i aq̄: qz facili⁹ diuisibilis ē sicut dcm ē.
Sed est intelligēdū qz corpa grauitatē hntia hnt q̄dam
vtutē fm quā nata sunt deorsum moueri determinatam.
Et sllr corpa p̄tinua hnt quādā vtutē ad nō diuidi. Istas
igit vtutes in motu cōparare opz q̄ ipsaz excedat. Si. n.
vtus corporis grauis ad motum deorsuz fortior sit q̄ vir-
tus cōtinui ad diuidi: diuidet ipsuz 2 transibit deorsum
velocius: si aut fuerit debilioz virtutis non diuidet: sed
supferet ei. Ex quo apparet qz figura corporuz non est cā
essentialis mor⁹ ipsoz: sed iñ maioris velocitatis aut tar-
ditatis ipsius. **Deinde cum dicit.**

**De graui quidē igitur 2 leui 2 circa ipsa ac-
cidētib⁹ determinatū sit nobis hoc modo.**

Explicat liber quartus de celo 2 mundo.

**Recapitulat determinata in hoc quarto dices: qz sic qd
dem determinatū sit a nobis de graui 2 leui simpliciter 2
in respectu: 2 de accidentibus circa ipsa que primo reperi-
unt in corporibus primis: quoz conditor primus est de-
us benedictus in secula seculozum Amen.**

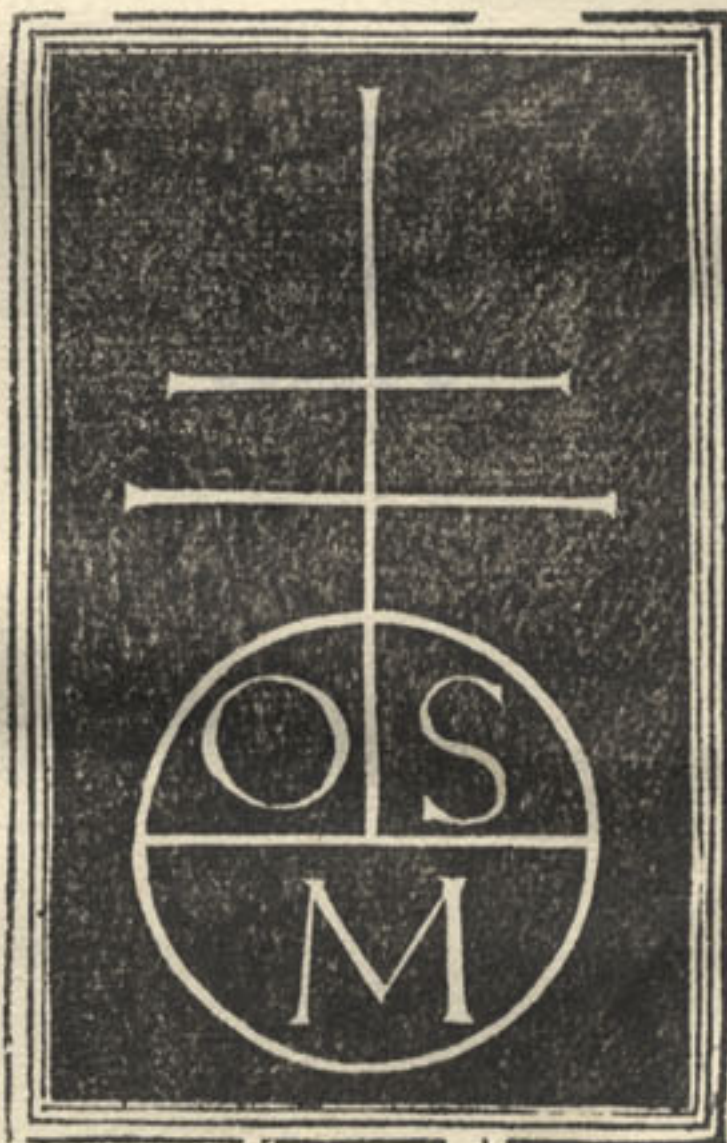
**Dic finit cōmentum diui Thome de Aquino ordinis
predicatoz sup duos libros De celo 2 mundo cuz aliqua
parte tertij: qui morte p̄uentus residuū complere nō po-
tuit. Qd aut sequitur vsqz ad finē quartū libri est egregij.
Doctoris 2 phi p̄stantissimi petri de aluernia eiusdē or-
dinis discipuli p̄fati doctoris Sancti Thome. Nō me-
diocri labore correctū per religiosum patrē fratrem Ver-
manū de vrsen sacre theologie baccalariuz formatū or-
dinis p̄fati obseruantie.**

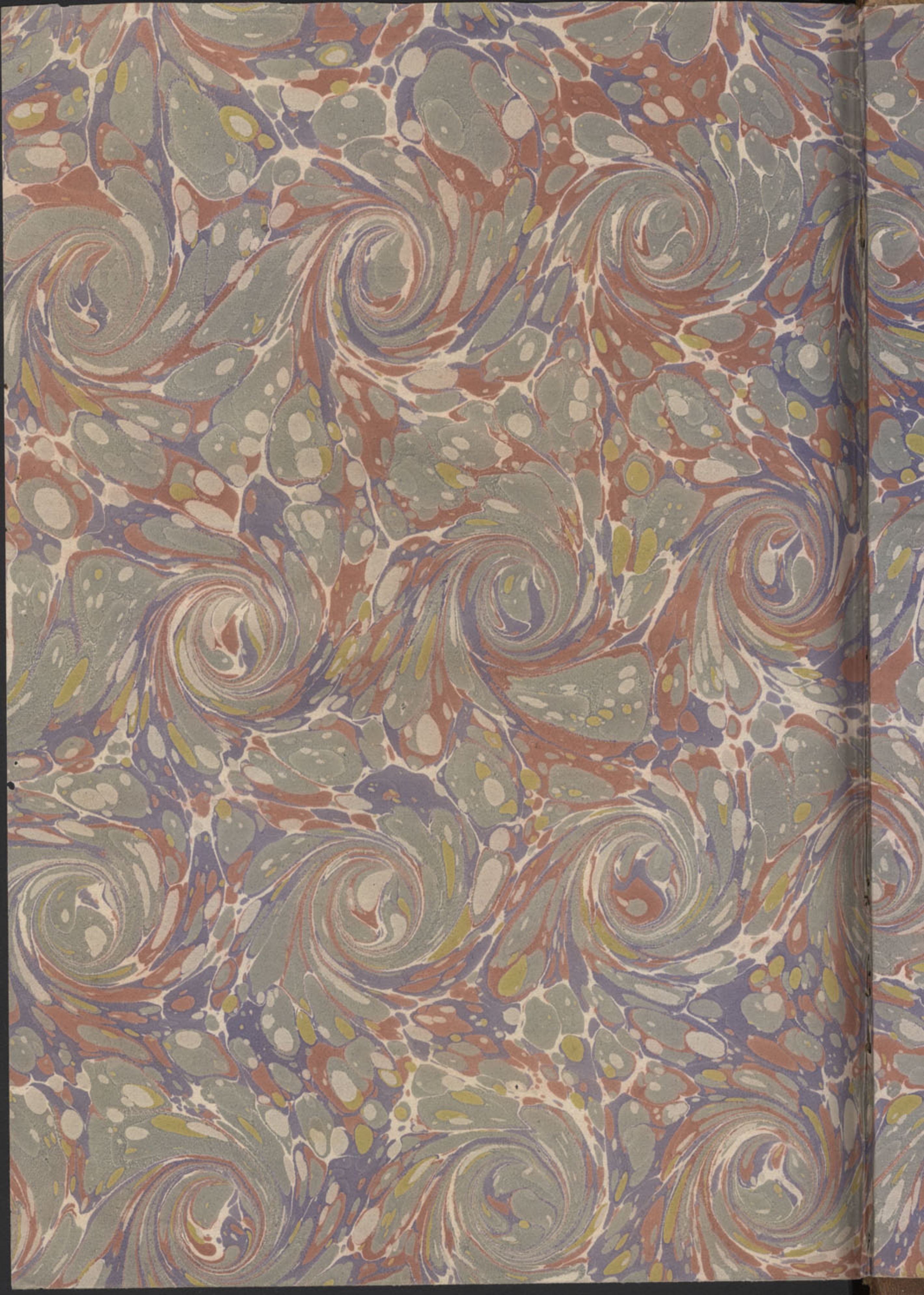
**Venetys mādato 2 sumptibus Nobilis viri dñi Oc-
tauiani Scoti Liuis modoctiēss. per Bonetū Locatel-
lum Bergomensē. Anno a salutifero partu virginali no-
nagesimognto supra millesimū ac q̄dringētesimū. Sub
felici ducatu Serenissimi p̄ncipis Dñi Augustini Bar-
badici. Quintodecimo Kalendas Septēbres.**

1495

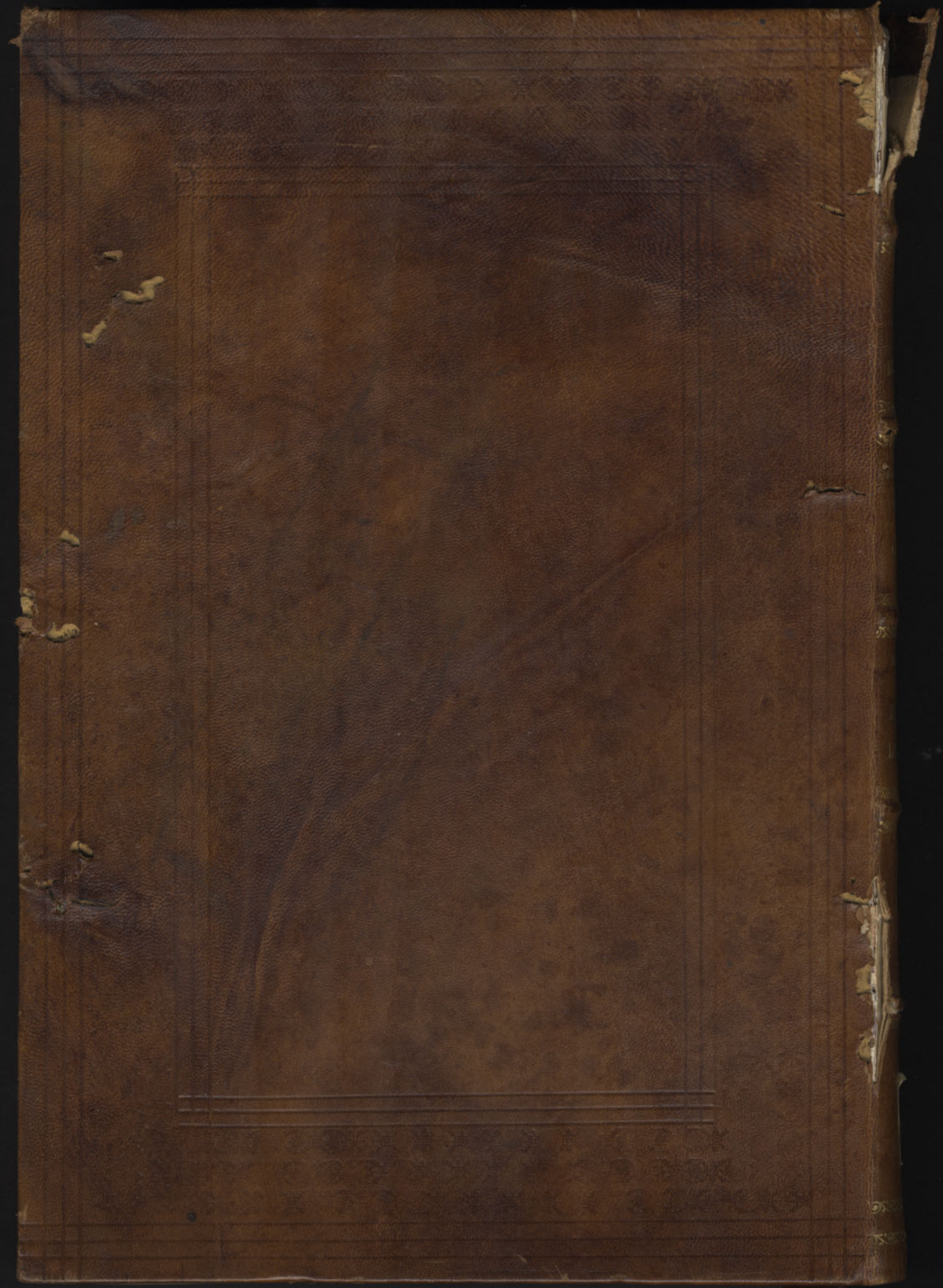

<p>Libri de Incipit integritatez Circularatio b minima Sed qm̄ pte imagiare quasi c sicut 2 tus termiaref materialitatez carne: 2 est d se habet in hac per eē: 2 non cem. Quando ifinito tpe e esse. Scdm cum. Illud gnas eleuatōes telligatur</p>	<p>f detur qz multo res percipiunt stat a suprema C Duabus aut g Ponit gncz aliquis motus medium ppriuz rectos angulos b ablatuz esse. ergo si elemēta sequat probat cognitio per i Improbat mentatozem. de pyramides: k orbis lune formas i actu. Assignat</p>
---	--

S. TOMÁS DE AQUINO

LIBRI DE CELO

ET

MUNDO ARISTOTELIS

ALBERTUS DE SAXONIA

QUESTIONES

EGIDIUS ROMANUS

EXPOSITIO SUPER

LIBROS DE ANIMA

Sala
Gab.
Est.
Tab.
N.º

R
47
2